

Mednarodno
LETO OTROKA

LETO XXVIII.
AVGUST
1979

M S L I

(THOUGHTS)

INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO
ŽIVLJENJE SLOVENCEV
V AVSTRALIJI

USTANOVljen LETA 1952

Izdajajo slovenski frančiškani

Naslov MISLI:
P.O. Box 197,
KEW, Victoria, 3101.

Urejuje in upravlja:
Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 a'Beckett Street,
KEW, Victoria, 3101
— Tel. 861 7787

Rokopisov ne vračamo.
Dopisov brez podpisa uredništvo
ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00
se plačuje vnaprej
(izven Avstralije \$6.00,
letalsko s posebnim dogovorom)

Stava: Polyprint (Vic), Pty. Ltd.
1 Dods St., Brunswick, Vic. 3056

Tisk: Distinction Printing,
164 Victoria St., Brunswick, 3056

Poština v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-.

JADRO V VETRU (za II. r. osnovne šole), cena \$6.—; **ZLATA LADJA** (za III. r. osnovne šole), cena \$6.—; **ZEMLJA DOMAČA** (za V. r. osnovne šole), cena \$6.50. Tri slovenske čitanke, bogate po vsebini in barvnih ilustracijah, uporabljajo slovenske šole v Trstu. Vredna pomoč družinam za priljubitev in izpolnitev znanja slovenskega jezika izseljenki mladini.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolarica CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

TRENUTKI MOLKA — Misli za vsak dan leta je napisal Franc Sodja CM. Knjiga je izšla v Argentini, stane vezana \$4.—, nevezana pa \$3.— in je vredna branja.

HOJA ZA KRISTUSOM (nesmrtni spisi Tomaža Kempčana v obliki molitvenika). Cena \$5.— vezani knjigi.

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI (Baraga in Marija) — 256 strani — Zbral dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

BARAGA USLIŠUJE — 468 strani — Zbral in uredil dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941-1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharških dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRSICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

K SLIKI NA PLATNICAH:

Štiri slovenska dekleta so ujeli pred melbournsko stolnico ob priliki vsakoletne verske manifestacije molitve za narode, ki nimajo popolne verske svobode. Prav je, da naša mladina pozna tudi ta dejstva, ki jih danes žele mnogi zakriti. Lastno svobodo bo ohranila le, če jo bo znala ceniti . . . (Photo: Mrs. Teese)

CELOVSKE MOHORJEVKE 1979 so še na razpolago po naših verskih središčih. Sezite po njih! Cena celotne zbirke (štiri vredne knjige!) je \$10.—.

GORIŠKE MOHORJEVKE 1979 so končno spet dospele. Cena zbirke štirih lepih knjig je \$12.—. Pohitite, imamo le deset izvodov!

Ogrevanje src

MESEČNO glasilo župnije Marije od angela pozdravljene, frančiškanske cerkve nad ljubljanskim tromostovjem — zato nosi tudi naslov "Naše tromostovje" — je nedavno objavilo člančič z gornjim naslovom. Pater urednik se pogovarja o ogrevanju cerkve, s katerim so pričeli pred dvanajstimi leti kot mnogokje drugod, če ne kar v veliki večini slovenskih božjih hramov. Nič ni zadovoljivo za tako velik in visok prostor: malo je haska za vernike, ker ogrevalna naprava dela v zimskem času le pol ure zjutraj in prav toliko zvečer, požre v eni uri kar 65 litrov nafte in ni poceni. Toplota se zbira največ pod stropom in spremembe ne koristijo freskam, še manj pa orglam. V orglah se lesene piščali polagoma razsuše in tudi kovinski jezičniki popustijo. A vernikom je v mrzlih dneh v zadoščenje že sama zavest, da "je cerkev ogrevana". Ker so dosedanje ogrevalne naprave več ali manj dotrajane, bo treba omisliti nove in boljše in seveda dražje, četudi problem ne bo zlepa rešen. Kar lahko dodam, da bi bili najbrž protesti s strani obiskovalcev svetišča, če bi načrt opustili . . .

Med drugim urednik v članku o ogrevanju razvije tole razmišljanje, ki je vzbudilo mojo pozornost in odobravanje ter sem ga sklenil posredovati bralcem MISLI:

Novi časi — nove potrebe.

Vendar pa pri tem ne smemo pozabiti, da so bile nekdanje cerkve polne ljudstva, čeprav niso bile ogrevane in ozvočene in ljudje niso bili tako dobro oblečeni kot so danes.

Še tako udoben in prijeten prostor ne pomeni nič, če ni dogajanje v njem zmožno ogrevati src. In to mora biti naša prva skrb. Pomagati današnjemu človeku, da bo iz bogoslužnega prostora odhajal v življenje bolj pogumen, bolj miren, bolj zadovoljen, boljši, bolj božji.

V gimnazijskih letih sem hodil vsak dan k maši in prav nič me ni motilo, če je živčni mašnik jecljajoče bral iz latinskega misala in ves čas nasršeno postrani pogledoval po ljudeh. Danes se mi to čudno zdi; obenem pa vem, da je bila tedaj na delu božja milost, ki ni odvisna od vidnih, slušnih in toplotnih vtisov.

Na božjo centralo torej priključimo svoja srca!

Tople misli, ki tudi nam veliko povedo. Hitimo za modernim, za boljšim in udobnejšim, komaj še znamo prenesti kako žrtev. Pri vsem tem pa je v nas manj zadovoljstva in več kritičnega duha, ki raje podira kot pa gradi. In ob poudarjanju vsega potrebnega ter nepotrebnega okrog nas tako zlahka pozabimo na bistvo, ki bi od vsega tega ne smelo zaviseti. Res: dostikrat

L. 28 — AVGUST 1979 — ŠT. 8

VSEBINA:

- Ogrevanje src
— Urednik — stran 225
- Solz mojega otroka
— Erika Wrolich — stran 226
- Slovenščina — kaj je to?
— Dr. M. Kremžar — stran 227
- Tomaž je takole povedal . . .
— Tomaž Možina — stran 229
- Slomšek o šoli — stran 230
- Pomembna obletnica (Ob 50-letnici slov. kat. shoda v ZDA)
— stran 231
- (Zlo)rada slovenščine
— Goflja — stran 234
- Otrok igra (pesem)
— Karel Mauser — stran 235
- Izpod sydneyjskih stolpov
— P. Valerijan — stran 236
- Izpod Triglava — stran 238
- "Glejte, da vas kdo ne premoti!"
— stran 240
- P. Bazilij tipka . . . — stran 242
- Srečna številka (črtica)
— stran 244
- Kaj pravite? Kdo je agnostik
— P. Bazilij — stran 245
- Vozniki (povest — nadaljevanje)
— F. Grivški — stran 246
- "Klerikalizem" — stran 246
- Naše nabirke — stran 248
- Z vseh vetrov — stran 250
- Kotiček naših malih — stran 252
- Križem avstralske Slovenije
— stran 253

ZA PREMISLEK

Obubožano srce ne more drugemu srcu nič nuditi razen svojo praznoto in do sledno ne more nič nuditi svojemu potomstvu.

Škof Sheen

božja milost ni na delu, ker smo pozabili, da nam je sploh potrebna in da moramo z njo sodelovati, če hočemo uživati njene sadove.

V Avstraliji ima malo cerkva naprave za ogrevanje, saj se naša zima z evropsko ne da primerjati. Na božjo centralo milosti pa tudi mi kaj radi pozabljamo, se mi zdi. Sami smo krivi, če so morda naša srca celo pod toplim južnim soncem mrzla in mrka...

Urednik

Solze mojega otroka

Oklenil si se me. Strastno si me držal okoli vratu in skrll svoj obraz v mojem objemu. Čutila sem tvoje vroče solze, tvoji mokri lasje so se prilepili na moje čelo. Dihal si globoko in ihtel hlastno, skoraj krčevito. Držala sem te v varnem naročju in čakala, da počasi zamre tvoja bolečina. Nisem vedela, zakaj jokaš, zakaj iščeš pomoči pri meni. Morda si se bal, ker si bil sam, morda te je bil kdo razočaral, morda si bil žalosten — vesela sem le, da sva ujela tvojo bolečino skupaj; v trdnem objemu si se pomiril, se potolažil. Čutila sem s tabo tvojo boleost, bila je nenedoma tudi moja in skupaj sva jo premagala, skupaj se pomirila in posušila mokra lica.

Mrzla in brez občutkov je danes tvoja okolica. Nihče ne sprašuje po tvojem čutenju, nihče po tvojih hrepenenjih, nihče po tvojem veselju, nihče po tvoji žalosti. Vsak le zahteva, da se obvladaš, da prikriješ svojo notranjost, da si hraber in znaš zadušiti svoj jok.

In vendar zapušča vsaka taka neizživeta bolečina globoke sledove. Nekje v tvojih možganskih celicah se zasidra tako razočaranje za vedno.

A tvoje okolje ti daje le dvoje možnosti: premagati vsako žalost, vsako žalitev prezreti, se kazati močnega in trdega, biti bitje, ki ne kaže občutkov, ki se zanaša le na svoj razum.

Ali pa živeti! Živeti z drugimi, živeti z veseljem in žalostjo drugih; živeti s pravico, da kažeš svojo notranjost, da odkrito priznaš svoje veselje, svojo srečo, a tudi svoje razočaranje, svojo potrnost, svojo žalost.

V rokah nas staršev leži zmožnost, da damo našim otrokom spoznati, da se ne le znamo z njimi veseliti, ampak da razumemo tudi njih jok, njihovo potrnost, njihovo žalost. Zato jim izkazujemo zaupanje, da jih ljubimo tudi, in morda še bolj, tedaj, ko se nas oklenejo v joku — kajti tedaj potrebujejo naše razumevanje, našo pomoč najbolj. Tedaj naj spoznajo, da niso sami, ampak da čutimo z njimi, da je njihova žalost naša žalost, njihova potrnost tudi naša.

Tako bodo imeli v nas oporo, ki jo potrebujejo, da nekdam ne bodo obupali v težkih trenutkih. Oporo, na katero bodo gradili zaupanje v svoje okolje, zaupanje v svet!

Erika Wrolich

“V začetku je bila Beseda” — pričinja sv. Janez svoj evangelij. Vsako človekovo dejanje se izkristalizira najprej v misli in najde izraz v besedi. Človek jo sprva oblikuje v sebi, nato pa po njej posreduje svojo misel drugim. Komu?

Najprej tistim, ki so mu najdražji, potem vsem bližnjim in končno bi rad z besedo zajel ne le človeštvo svoje generacije, temveč tudi bodočih generacij. Za besedo, ki je nosilka človeške misli, ni namreč ne zemljepisnih ne časovnih mej.

Nobena skrivnost ni, da si zaljubljeni radi izmišljajo svoj lastni “jezik”, to je, dajejo določenim besedam pomen, ki ga poznajo le oni. “Razumeti se” in “ljubiti se” ima skoraj isti pomen. “Janez in Micka se razumeta” — pomeni, da se imata rada. In ker se hočeta med seboj razumeti še bolj kakor z drugimi, zraste poleg splošnega jezika med njima še poseben “jezik”, ki poveča zavest, da sta si blizu, da se “razumeta”.

Tudi družina ustvari svojo tradicijo, svoj način mišljenja in govora; smeje se pri istih spominih, pa se zresni, če se dotakneš z besedo nevede predmeta, ki jim pomeni nekaj posebnega. Oni se razumejo med seboj. Prav kakor posamezni kraji, kateri so razvili svoja narečja, ki so jim pripomogla k zavesti, da so neka posebna enota v narodu.

In narod? Narod je skupina ljudi, ki jih poleg drugih silno veže med seboj predvsem ljubezen do lastne skupnosti. Ta ljubezen, ki korenini v ljubezni do družine in do rodu, zahteva globoko medsebojno razumevanje, zahteva lasten, skupen jezik. Kako bi se “razumeli” — brez lastnega jezika? Kdor zavrže svoj jezik, zavrže sredstva za globlje, tesnejše sporazumevanje s svojim rodом.

Jezik mi je potreben, da se sporazumen s skupnostjo, ki jo imam rad, ki jo imam za svojo. Če svojega naroda ne ljubim, potem res ne potrebujem jezika, čemu mi bo?

Pa bo kdo ugovarjal — saj govorimo isti jezik pa se vseeno tako radi prepiramo med seboj! Res se marsikdaj skregamo, a to so prepiri v družini. Gre za različna mnenja, kako urediti življenje v narodu. Vzrok večine naših nesporazumov je “ljubezen do narodne skupnosti,” ne sovrastvo ali nerazumevanje zanj. In da je v narodu manjšina, ki mu danes z nasiljem brez ljubezni vlada, ne pomeni, da čuti prav tako tudi večina. Nasprotno, ta večina “se razume”, govori isti jezik, pa najsi živi ob Srebrni reki ali ob Ljubljani.

Pogost ugovor je tudi: “Jaz ljubim le človeštvo!” Na prvi pogled zelo mikavno, vendar — pa se sporazumi s človeštvom, če moreš. V kakšnem jeziku? Ostanesh nem. Človeštvo nima svojega jezika, govori le preko narodov in v njihovem jeziku. Le narodi, ki

človeštvo sestavljajo, imajo svojo besedo — so živi! In kdor se hoče pogovarjati s človeštvom, se mora najprej “razumeti” s svojim narodom. Esperanto — ni nikdar zaživel, ni pognal korenin — ker ga ni hranila ljubezen nobenega naroda.

Zakaj pa ne bi vsi govorili špansko ali angleško? Več ljudi bi nas razumelo. Ah, če je tako, zakaj pa ne kitajsko! Vendar, ali čutimo kitajsko? Ali bo človeški rod res obogatel, če ubijemo svoj jezik? Ali ne bi že takoj naslednji dan, potem ko bi ves svet govoril kitajsko, že iskali posebnih simbolov in dajali besedam posebne pomene, da bi se rešili univerzalne kitajščine in se zaupno pomenili v krogu ljudi, s katerimi se resnično “razumemo”?

Jezik ima pa tudi zanimivo lastnost, da ni le neprestano oblikovan po človeku, marveč da istočasno človeka oblikuje. Vsak jezik — posebno še, če je razvit kakor slovenščina — ima svojo lastno logično zgradbo, ki jo je rod za rodом nagnosko in premišljeno dopolnjeval v skladu s svojimi prirojenimi in pridobljenimi lastnostmi. Ista jezikovna logika pa je tudi pomagala staršem vzgajati otroke v posebni, narodu lastni miselnosti.

Slovenski rod je ustvaril slovenščino, slovenščina pa je istočasno pomagala oblikovati slovenski rod.

Gotovo ste opazili, kako skušajo totalitarizmi spremeniti ali vsaj vplivati na razvoj jezika. Hočejo spremeniti človeka, zato se lotijo jezika in v kolikor se jim je posrečilo vplivati na miselnost prebivalstva, se to odraža tudi v jeziku. Komunisti v domovini niso izjema. Ker zmaterializirana vodilna manjšina ne ljubi naroda, se kaže to tudi v zanemarjanju slovenščine. — V zanemarjenem jeziku mrgoli tujk in lastni besedni zaklad pada v pozabo. Brez ljubezni — jezik gine, a dokler je še iskrica ljubezni do naroda — izginila ne bo.

In mi v zdomstvu? Sredi milijonskih mest, v katerih govorijo stotine jezikov — imamo svoj jezik. Jezik Slovencev. Da postaja — na primer — slovenščina v Argentini skoraj nekaj dialekt, (Isto bi mogli reči o “amerikanski slovenščini”, pa tudi naša “avstralska slovenščina” že postaja nekaj takega. — Op. ur.) novo narečje na pisanem polju slovenskega jezika, naj nas ne moti. Saj je znak, da je to jezik žive slovenske skupnosti, Slovencev, ki se “razumejo” pod svobodnim nebom Južnega križa.

Seveda pa je jezik treba gojiti. Zakaj? Rekli smo že, da nas jezik vzgaja. V sebi ima globine, ki jih v naši vsakdanji uporabi niti ne slutimo. Dvojina, srednji spol, sklanjatve in spregatve, vsa izdelanost jezikovne zgradbe — oblikuje naš način izražanja, pogloblja zmožnost mišljenja, disciplinira vso našo dejavnost.

Slovenske lastnosti se dedujejo ne le preko slovenske krvi, morda še bolj preko jasnosti in zahtevnosti slovenskega jezika.

Ti, prijatelj, ki bi rad govoril le univerzalno kitajščino (španščino ali srbščino), vedi, da tvoj otrok in tvoj bodoči rod, oropan slovenščine, sicer ne bo dobil za to še poševnih oči, a da bo sčasoma prav gotovo izgubil slovenski značaj. Se ti zdi, da slovenske narodne značilnosti niso doprinos k splošnemu duhovnemu in tvarnemu bogatstvu človeštva? Če je tako, naredi narodni samomor in opusti jezik, ki ti je bil posredovan skozi tisočletja. Ga bomo pač govorili le tisti, ki se res "razumemo" med seboj! Bolje bo tako. Naš jezik naj govore le ljudje, ki ljubijo naš rod.

Kaj je slovenščina? Je največja stvaritev slovenskega duha, najmočnejša vez slovenskih rodoljubov, pomem-

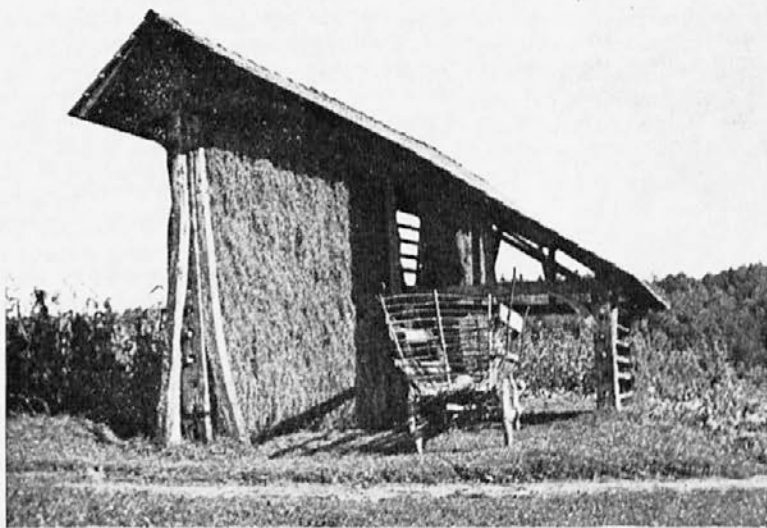
ben doprinos našega naroda k mozaiku človeške kulture, kalup, ki oblikuje Slovence še tisočletja in ki ga isti rod skozi vsa stoletja neprestano izpopolnjuje. Je beseda, v kateri korenini rod, ki jo poje. Je božji dar, ki nam je bil zaupan, da ga ponesejo skozi čas in preko sveta.

Mladi rod, ki si prejel življenje od slovenskih prednikov, ali imaš pogum sprejeti ta dar, ga hraniti, uporabljati, izpopolnjevati ter predati svojim potomcem?

Slovenec se ni nikdar bal sveta — tudi ti se ga ne boš!

Svet krog tebe je drugačen, a tudi ti imaš pravico do drugačnosti! Svet te bo spoštoval, če boš ostal zvest samemu sebi ter imel v časti svoj jezik, ki te bo družil preko vse zemeljske oble — s tvojimi brati.

DR. MARKO KREMŽAR

Kozolec — idila slovenske pokrajine

"Jezik (materinski), pravijo, je samo občevalno sredstvo. In vendar vedo, da je zvezan z našim srcem, zvezan z vsakim našim dihljajem, z najlepšimi spomini našega življenja! V tem jeziku smo prvič pozdravili svojo mater, zvezan je z veselimi in žalostnimi trenutki našega življenja. Ni mrtvo sredstvo kot denar v kupčiji!"

(JANEZ EVANGELIST KREK)

"Naša slovenščina je torej, prepričani smemo biti, eden najlepših jezikov na svetu. Mi bi ta jezik morali ljubiti kot dragocen dar, ki nam ga je Bog dal, varovati ga skrbno vsake poškodbe in učiti se ga z vso pridnostjo in natančnostjo... Lepo in koristno je, ako znamo in poznamo več jezikov, zlasti tistih bogatih in imenitnih, ali napaka in greh mora biti, ako ne poznamo svojega domačega najbolje, ako ga ne preiščemo najnatančneje, najnadrobnejše. To je namreč naša dolžnost."

(JEZIKOSLOVEC S. ŠKRABEC OFM)

Tomaž je takole povedal...

TOMAŽ MOZINA je bralcem **MISLI** že znan, saj nas je kot ekonomist pa tudi kot popotnik že večkrat razveselil s svojimi članki. Je tudi začetnik avstralskega Slovenskega akademskega društva. V roke sem dobil kopijo intervjuja, ki ga je z njim imela dne 30. aprila letos na sydneyški slovenski oddaji 2EA napovedovalka Danica Petričeva. Dasi malo pozno v tisku, bo v malo skrajšani obliki vseeno zanimivo in informativno branje. — Urednik.

Tomaž, ali nam lahko kaj poveš o sebi?

No, da začnem od samega začetka — seveda na kratko: rojen sem bil v Ljubljani na Rakovniku pred dobrih štiridesetimi leti. Izhajam iz številne družine. Da, klicali so nas: Ednina, dvojina, možina! Doma v Sloveniji imam še šest bratov in eno sestro. Vsi so poročeni in imajo družine, le jaz sem nekakšna črna ovca.

Še kot deček sem mnogo bral o daljnih deželah, o tujih ljudstvih, šegah in jezikih; bral in sanjaril sem o raziskovalcih in odkriteljih. Naj dodam, da mi je mati večkrat na skrivaj dala denar za knjige. — Mikalo me je predvsem morje — okno v svet. In kaj bi? Razmere doma so bile tedaj še posebno puste in ozke. Vpisal sem se in dokončal Pomorsko šolo v Piranu in nekaj časa tudi plovil kot častnik.

Kdaj si se odločil za študij ekonomije in zakaj si izbral ravno ekonomsko vedo?

Ekonomijo oz. gospodarstvo sem začel študirati na ljubljanski univerzi leta 1956. Zakaj? Deloma je bilo to naključje, ker ni bilo tedaj ravno primernega mesta na ladji. Po drugi strani pa imajo morski prevozi in zunanja trgovina precej skupnega. — Veš, ekonomska veda je izredno široka in zanimiva. Skoraj ni področja, v katerega se ni be mešala. Razlaga zakaj se dva vzmeta — poznamo pa tudi ekonomijo ločitve . . .

Kako dolgo si že v Avstraliji in kaj si doslej delal?

V deželo Južnega križa sem priplul v januarju 1960. Prva štiri leta sem živel v Melbournu, naslednjih pet let v Brisbanu in zatem v Sydneyu. Zaposlen sem bil več let v bančništvu, delal nekaj časa kot ekonomski svetovalec in dokončal dve diplomii na univerzi. Oglel sem si tudi vse konce Avstralije.

Vem, da si nekaj časa živel tudi v Ameriki. Kaj pa si tam počel? Ali bi nam povedal kaj o tam živečih Slovencih?

Pred prihodom v Avstralijo sem bil res dve leti v Ameriki in eno leto v Kanadi. Tudi tam sem delal, študiral in potoval. Tista leta je bila velika brezposelnost. Da sem se preživljal, sem delal v pristanišču, v

tovarni, da, tudi na farmo sem jo mahnil. Pozneje sem dobil službeno mesto v finančnem zavodu.

Precej časa sem živel v Clevelandu. O, tam sam se res počutil kakor doma. Slovenci, najbrž kakšnih 50.000, živijo v treh strnjenih naselbinah. Tam imam tudi več sorodnikov. Da se malo pobaham: v Clevelandu je celo Možinova ulica! Trgovine, tovarne, banke itd . . . so slovenske. Tam so tri slovenske fare, več kulturnih domov in društev ter vedno priredb vseh vrst. Bil sem član pevskega zbora "Korotan" in kosali smo se še s kakšnimi petimi zbori. Menim, da je danes tudi tam že malo drugače.

Naši rojaki v Severni Ameriki so večinoma pridni in uspešni. Mnogi zavzemajo odgovorna mesta, veliko jih je na univerzah. Imajo tudi dve izredno pomembni kulturni ustanovi:

— Slovenian Research Institute, ki ga vodi sociolog prof. Edi Gobec, in pa

— Society for Slovene Studies, ki ga vodita slavist prof. Rado Lenček ter ekonomist prof. Toussaint Hočvar. Te ustanove član sem tudi jaz.

Ali nam kot ekonomist lahko razložiš, kako je z avstralskim gospodarstvom in zakaj je toliko brezposelnih?

Kako že pravijo? Dva ekonomista — tri teorije!

Po mojem je avstralsko gospodarstvo sedaj na razmeroma močnih nogah. V zadnjem letu se je stopnja inflacije znižala na dobrih 8%. Plačilna bilanca je zdrava. Res je brezposelnost, sedaj kakšnih 6,5%, še vedno velika. Prizadeti so zlasti mlajši. Sodim, da je temu vzrok:

— pretirano povišanje plač v letih 1973—75,

— splošna svetovna gospodarska kriza v zadnjih petih letih (n.pr. cena petroleja . . .),

— neprimerno šolanje in treniranje,

— novi tehnološki postopki,

— zaposlitev poročenih žensk,

— lenost in še kaj.

Reševati brezposelnost je velika naloga. Upam, da bomo uspeli.

Zdaj nas zanima še čisto nekaj drugega. Kot je znano, Tomaž, si ustanovitelj Slovenskega akademskega društva. Kdaj se ti je porodila želja, da bi združil akademike?

Ustanovitelj oz. ustanovnih članov nas je nujno več. Dal sem pač nekaj pobude. Že v Clevelandu sem bil namreč na ustanovnem zboru, ko je bila rojena SAVA, t.j. Društvo slovenskih akademikov v Ameriki. Tu pri nas gre precej za sluge pokojnemu patru Bernardu Ambrožiču, ki je k temu neprestano vzpodbujal že pred kakšnimi desetimi leti.

In zakaj? Kaj bi člani akademskega društva radi dosegli?

Tudi mnoge druge narodne skupine v Avstraliji imajo podobna društva, n.pr. Poljaki, Litvanci . . . — Namen našega Slovenskega akademskega društva (SAD-a) je med drugim:

— da povežemo izobražence slovenskega porekla vsepovsod po Avstraliji, ne glede na politično, versko ali kakršno koli osebno prepričanje;

— da si delimo izkušnje in pomagamo eden drugemu;

— da pritegnemo predvsem naše mlajše, ki so se že tu rodili; jim damo moralno kakor tudi gmotno pomoč; jim vzbudimo ponos z dokazi, da je slovenska kulturna dediščina na ravni drugih narodov; skratka: da jim dokažemo, da je biti Slovenec nekaj čisto naravnega in častnega;

— da pošljemo ob kaki bodoči priliki nekatere teh mlajših na nadaljne študije v Slovenijo;

— da prikažemo slovensko navzočnost širši avstralski javnosti; in še marsikaj.

In če pogledamo nazaj: kaj ste v prvih dveh letih že dosegli?

Združujemo se šele poldrugo leto. Odbor SAD-a, ki ga sedaj sposobno vodi dr. Marko Coby in ga sestavljajo še arhitekt Jože Jež, advokat Vlado Menart in inženir Stane Samsa, je v tem času

— pritegnil že precej slovenskih izobražencev, med njimi tudi naše študente;

— organiziral nekaj predavanj in prireditev;

— napravil nekaj stikov s podobnimi ustanovami doma in drugod po svetu;

— aktivno sodeloval pri sydneyanskem Slovenskem šolskem odboru;

— najel zemljišče v Forestville Parku, kjer bomo verjetno postavili kakšno poslopje (prostora bo tudi za kulturne in športne prireditve);

— ustanovil v okrilju Akademskega društva literarni krožek.

Če mi dovolijo, Danica, da še tole povem: Ko sem na primer o Akademskem društvu razlagal Andreju Hrastu, ki se je rodil in doštudiral tukaj ter ima visoko službeno mesto v Canberri, se je zelo čudil. Doslej je mislil, tako je dejal, da imajo Slovenci le kmečki in delavski sloj . . .

Kdor želi kaj več podatkov o našem Akademskem društvu, naj se prosim obrne na člane, ali pa na naslov: Secretary, Slovene Graduates Association, 70 Phillip Street, Sydney, 2000, N.S.W.

Tomaž, ti zelo rad potuješ. Kam bi še rad šel oz. si že bil, pa bi se rad vrnil?

Zares, še me skelijo pete. Menim, da potovanja obogatijo človeka umsko in duhovno. Vsekakor moram še v Južno Ameriko med Kordiljere, v zasneženo Aljasko, na otočja Mikronezije, na vrh Kilimandžara — in še kam . . . Še hočem seveda obiskati Slovenijo, tam pa zlasti Piran in Bohinj. Še se želim vrniti v slikovito Centralno Avstralijo, v Kalifornijo, med vrhove Himalaje in pa, kajpada, v prijazno Japonsko. No, v Rusijo se za enkrat še ne bi vračal. — Ampak, če se poročim, bodo moja potovanja precej drugačna . . .

Zaposlen si na univerzi. Kakšno je tam tvoje delo? Menda se pripravljáš na diplomsko oz. profesuro?

Da. Predavam in delam gospodarske študije na tukajšnji univerzi (University of N.S.W.). Trenutno se ukvarjam z ekonomiko energijskih virov. To je danes precej košljiva zadeva. Spuščam se tudi v vprašanja svetovne trgovine, zlasti med Avstralijo in Japonsko. Vendar se še nisem dokončno odločil, da bom ostal na univerzi.

SLOMŠEK O ŠOLI

Šola je božji dar, dokler je krščanska... Doma se nauku le dobro dno naredi, v šoli se nauku čeden stan postavi... Dobra šola glavo razjasni in srce za dobro ogreje: to je šole prvi, sveti namen. Učiti otroka po krščansko modro živeti, si za časno in za zveličanje večno skrbeti, za to je šola!

Učitelj, kateri ve svojo mladino za potrebno vednost in krepost oživljati in ji tudi moško vedenje in stanovitnost priskrbeti, tak učitelj je vreden sto centov zlata...

POMEMBNA OBLETNICA

LETOS v juliju so naši rojaki v Severni Ameriki proslavljali poseben jubilej. V svojem tisku, zlasti pa s posebnim spominskim romanjem na ameriške Brezje (Lemont pri Chicagu) so praznovali petdesetletnico manifestacije, ki je bila po vsej verjetnosti doslej največja, gotovo pa najpomembnejša v vsej zgodovini slovenskega izseljenstva. Zaorala je globoke brazde v življenje ameriškega Slovenca in zasejala seme, ki še danes daje svoje vredne sadove, četudi jih ne moremo niti prav preceniti niti premeriti. To je bil VSESLOVENSKI KATOLIŠKI SHOD, ki so ga ameriški priseljenci slovenskega rodu priredili v dneh 6., 7. in 8. julija 1929 v središču slovenskih frančiškanov, na ameriških Brezjah. Prav je, da se kot del Slovenije v svetu tega pomembnega dogodka spomnimo tudi mi, saj se iz preteklosti lahko bogato učimo tudi za naše slične razmere. V domovini se ga uradno niso spomnili in se ga tudi ne bodo, kljub svoji "zainteresiranosti za slovensko izseljenstvo". Pa bi ob poudarjanju na zadnjem obnem zboru Izseljenke matice v Ljubljani, da "bi bilo treba čim prej zbrati zgodovinsko gradivo o izseljencih in napisati temeljito zgodovino našega izseljenstva", lahko že kar ob tej pomembni obletnici pokazali, koliko je v resnici iskrene dobre volje in nepristranosti.

DOBA PRED SHODOM

Da bomo lažje razumeli razvoj, ki je pripeljal naše ameriške rojake do Vseslovenskega katoliškega shoda, ter dodobra spoznali njegovo važnost, moramo poseči nekaj desetletij globlje v zgodovino izseljenstva.

Menda nikomur ni neznano, da se je slovensko izseljevanje pričelo že v prejšnjem stoletju in doseglo svoj višek v dobi pred prvo svetovno vojno. Vse je odhajalo v Severno Ameriko, kjer so naši ljudje računali pošteno zaslužiti in se v nekaj letih vrniti ter reševati svoje domove. Z dolarji so res rešili marsikatero slovensko kmetijo pred žalostno prodajo, tudi vračali so se nekateri, večina pa je ostala v Ameriki in pogrnala korenine v njeni svobodni zemlji.

Stara Avstrija se ni brigala zanje, kakor se ni kasneje nič preveč prva Jugoslavija (nova Jugoslavija pa v lovu na devize, a zadnja leta z namenom imeti močno politično roko nad vsemi). Če hočemo biti odkriti: edini, ki je odšel za izseljenci, da jim ohrani vero in slovenstvo, je bil duhovnik. Doma je bila za izseljenstvo ustanovljena škofijska organizacija "Rafaelova družba", v Ameriki pa so pričeli ustanavljati slovenske župnije (le nekaj je bilo že starejših) in izseljence so pričela povezovati razna verska društva, posebno pa še katoliški tisk.

Toda ni šlo vse gladko in težave niso bile majhne. Ob prelomnici stoletja se je v domovini pod nemškimi vplivom pričela širiti ideja svobodomiselstva, ki je povzročila ločitev duhov. Eni so hoteli ostati zvesti krščanski tradiciji, drugim je bila vera odveč in so vse versko prostaško napadali. Nič čudnega, da so to borbo ponesli izseljenci tudi s seboj v deželo za morjem. Svobodomislci so bili med njimi sicer v veliki manjšini, a našli so dobra tla in izrabili so ameriško svobodo v svoje nečastne namene. Tako so se poleg versko-kulturnih društev po slovenskih naseljih pričela razvijati tudi protiverska, tisku pa se je pridružil protiverski, ki je strupeno napadal vse, kar je le malo dišalo po katoliški tradiciji. Zlasti po naselbinah, ki niso bile dovolj velike za lastno slovensko župnijo, pa tudi po farah so delovali odpadniki, ki so s ščuvanjem in tiskom vršili svoje razdiralno delo. Marsikoga so le premotili, da je prelomil s preteklostjo in odvrzel dediščino vere. Po mnogih naselbinah je prišlo celo do očitnega terorja vseh vrst in fizičnih obračunavanj, napadov na vernike, zlasti poverjenike verskega mesečnika "Ave Marija", in podobno.

Naj tu omenim, da je posebno katoliški tisk nasprotnike silno bolel. Kaj vse bi storili, da bi ga s klevetami osmešili, da bi mu z ustrahovanjem zmanjšali število naročnikov in preprečili njegovo pot v slovenske družine . . . Prej omenjeni list "Ave Maria", ki ga je začel izdajati oče slovenskih izseljencev, zdaj seveda že pokojni frančiškan p. Kazimir Zakrajšek, so sramotili z naslovi kot "Ave Micka — patrova flika" in še hujšimi norčijami. Pri vseh napadih na krščansko opredeljene in zlasti na "farje" naravno ni bilo mogoče molčati, odgovori pa so navadno izzvali nove napade. Kdor danes prebira polemiko tistih let, se lahko samo zgraža, da so bili takšni podli napadi vere in vernikov sploh mogoči.

Tako je bilo slovensko izseljenstvo v Severni Ameriki načrtno žalostno razklano in nekaj časa je kazalo, da zle sile — četudi v manjšini — zmagujejo ter bodo potegnile polagoma vse za seboj. Če biti vernik v takih razmerah ni bilo lahko, kaj pa šele izseljenski duhovnik . . .

Z vztrajnim delom in nepopustljivostjo ter gorečnostjo za ohranitev verske dediščine so se začele med ameriškimi Slovenci razmere le boljšati. Nekateri strahopetni ali zaslepljeni so se začeli vračati v katoliški tabor, celo precej odpadlih je na smrtno uro uredilo račune z Bogom. Po pripovedovanju že omenjenega p. Kazimirja je izvršila ogromno apostolsko delo prav zaničevana in klevetana "patrova flička" — AVE MARIA, ki še danes obstaja in njen letošnji letnik nosi že številko 71. Naravnost Marijin čudež je bila ustanovitev ameriških Brezij po prvi svetovni vojni in slovensko kronanje pedobe Marije Pomagaj, okrog katere se je pričelo v tisočih zgrinjati veri zvesto izseljensko ljudstvo. Nič manjše presenečenje pa ni napravil veličastni Vseslovenski katoliški shod, katerega spomin obhajamo zdaj ob petdesetletnici. Še nekaj let pred njegovo uresničitvijo bi se po človeško lahko reklo, da ga je nemogoče izvesti. Kar je samo telo v ljudstvu, je zago-relo v mogočen plamen. Danes nam je v živ dokaz, da slovenski izseljenec svojo versko tradicijo le hoče ohraniti in da ga prav ta dediščina najlažje ohranja tudi narodno.

Spodbudo za katoliški shod je dal v juliju 1928 neutrudni clevelandski mecen, za vse dobro vneti Anton Grdina, tedaj glavni predsednik K.S.K.J. (Kranjsko-Slovenska Katoliško Jednota še danes deluje). S shodom naj bi obhajali tudi 35-letnico te osrednje podporne in prosvetne katoliške organizacije, pa še stoletnico Baragovega prihoda v Ameriko (četudi pač zaradi lepe prilike eno leto predčasno). Shod naj bi bil zunanji izraz zmage po dolgoletni borbi, mogočna manifestacija verne ameriške Slovenije, obenem pa tudi obnovitev in poglobitev verske ter narodne zavesti. O tem pričajo zgovorno resolucije, ki jih je shod sprejel.

Časa za priprave je bilo malo, saj je bila seja, ki je izbrala pripravljalni odbor in razdelila delo, šele 21. novembra 1928. A dne 2. maja 1929 nam letak z vabilom na shod dokazuje, da je odbor pravočasno izdelal spored in so vse bližnje priprave v teku. Razumljivo so nosili pri vsem levji delež lemontski frančiškani, med njimi dva avstralskim Slovincem dobro poznana: poleg zdaj že pokojnega p. Odila Hajnska zlasti pokojni urednik MISLI p. Bernard Ambrožič, ki mu ameriška Slovenija za svoj razvoj in obstoj mnogo dolguje.

Kljub temu, da je bil za kraj Vseslovenskega katoliškega shoda določen Lemont — ameriške Brezje, je bil del slovesnosti tudi v Chicagu, del pa v od Lemonta trinajst milj oddaljenem mestu Jolietu z glavnim sedežem K.S.K.J. V Chicagu je bil na soboto zvečer v okviru shoda telovadni nastop clevelandskih Orlov, v nedeljo zjutraj pa na slovenski fari sv. Štefana maša s pridigo o katoliškem tisku, ki jo je imel p. Bernard. V Jolietu je bila v nedeljo zjutraj ob proslavitvi 35-letnice Jednote slavnostna parada po mestu, ki se jo je udeležilo po oceni lokalnega časopisja okrog pet

tisoč rojakov. Sledila je slovesna maša v slovenski cerkvi sv. Jožefa.

V Lemontu se je že v soboto (6. julija) zbralo okrog 2000 vernikov. Zvečer je bila procesija z lučkami, pete litanije Matere božje na prostem in govor p. Odila o Mariji, nato blagoslov z Najsvetejšim v božjepotni cerkvi. Mogočen kres na vrhu lemontskega hriba je oznanjal daleč naokrog, da se zbirajo slovenski priseljenci na svoj veliki shod.

Pri slovesni maši v nedeljo dopoldne (7. julija) je imel slavnostni govor drugi znani frančiškan in vneti Baragovec p. dr. Hugo Bren, ki je nadameščal ljubljanskega škofa Antona Bonaventura Jegliča. Govoril je o cirilmetodijski ideji.

Ko so dospeli tudi rojaki iz Chicaga in Jolietu ter se pridružili že zbranim od vseh štirih strani širne Amerike, se je pričelo zborovanje, ki je nudilo vsem slikovit prizor. Lemontski grič je izgledal kot živo mravljišče. Nad desettisoč ameriških Slovencev zbranih okrog odra, kjer so se menjavali govorniki. Vmes je bil tudi telovadni nastop clevelandskih Orlov ter pestra povorka s številnimi zastavami in prapori ter raznimi napisi, narodnimi nošami, godbo in pevci. Tudi častnih gostov je bilo precej: senator Barr, kongresnik Reed, državni poslanec in velik prijatelj Slovencev Walker, državni pravnik Rehn in drugi, med rojaki pa jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu in odlični katoličan dr. Leonid Pitamic, domala vsi slovenski duhovniki Združenih ameriških držav, predstavniki številnih društev... Kako je morala zadoneti himna "Povsod Boga", kolik ponos so čutila Bogu in narodu zvesta izseljenska srca! Prepričan sem, da v teh urah nikomur ni bilo žal, da ni podlegel strahu, s katerim so hoteli po naselbinah vplivati na vernike "prosvetljenci", ki so ščuvali proti veri in duhovnikom ter zastupljali družine s protiverskim tiskom. Kljub silno zgoščenemu sporedu, ki je trajal vse popoldne (zadnji referat je bil že proti večeru), so zbrani vztrajali in navdušenja kar ni hotelo biti konec.

Katoliški shod je trajal še tudi naslednji dan (ponedeljek 8. julija) z mašo za vse pokojne ameriške Slovence, zborovale pa so razne katoliške organizacije in posebej so se zbrala v pogovor pevska društva z organizatorji. P. Bernard je imel referat o prosvetnih organizacijah in njih delu. Popoldne pa so zborovali duhovniki ter se ob navzočnosti laikov po treh referatih razgovorili o bodočem pastoralnem in narodnem delu med ameriškimi Slovenci. Poseben poudarek je dobila skrb, kako ohraniti narodu tudi mladino.

SADOVI SHODA

Vseslovenski katoliški shod je razvil deset resolucij, ki so bile od zborovalcev navdušeno sprejete. Večina njih se nanaša na praktično krščansko življenje izseljenskih družin, ki naj z dobrim zgledom skušajo tudi odpadle vrniti slovenski verski skupnosti. Dalje veljajo izseljenski mladini, ki naj s pomočjo krščanskih staršev in šole ostane verna in slovenska. Poudarjajo prednost

Del udeležencev shoda po maši na prostem

kulturnega in športnega udeleževanja pred zabavami in važnost dobrega slovenskega tiska. Deveta resolucija izraža željo, naj se čimprej naredijo potrebni koraki za Baragov svetniški postopek, dodana deseta in zadnja resolucija pa se spomni zamejske Slovenije, primorskih in koroških rojakov, ter je oster protest proti njih zatiranju s strani Italije in Avstrije.

Prav iz teh desetih resolucij jasno odseva, kako široko in splošno področje zanimanja in dejavnosti je hotel zajeti ta Vseslovenski katoliški shod. Iz njih vidimo v skopih obrisih neizmerno delo verskih središč med ameriškimi Slovenci v dobi pred shodom, kakor tudi skrb in načrte za bodoča desetletja. Veliko storjenega v teku petdesetih let od takrat do danes je našlo na tem shodu svoj začetek in tudi gonilno silo, da je res zaživelo in morda še danes oplaja slovensko izseljensko dejavnost Severne Amerike. Ob študiju referatov tudi vidimo, da je bilo marsikaj, kar je šele danes pereče, že takrat v mislih zborovalcev.

Poleg številnih sadov, ki so izšli iz takratnega shoda in so odločno vplivali na razvoj izseljenstva v ZDA, četudi jih je težko pokazati s prstom, je gotovo eden največjih in vidnih uspehov: spodbuda k delu za poznanje našega svetniškega rojaka, indijanskega misijonarja in škofa Friderika Baraga, in za priznanje njegove svetosti s strani Cerkve. Po zaslugi p. Bernarda in pomočnikov, ki jih je znal pridobiti za vredno zadevo, je bila že naslednje leto stoddostno uresničena deveta resolucija: dne 29. decembra 1930 je bila ustanovljena Baragova zveza. Sprožila je postopek, ki je bil v avgustu 1972 srečno končan v Marquettu, škofiji Baragove smrti, ter ga zdaj nadaljujejo v Rimu. Bog daj, da do uspešnega in skorajšnjega zaključka!

Katoliški shod pred petdesetimi leti na ameriškem Brezjah je pokazal cdporno silo slovenskih izseljencev,

ki čutijo odgovornost za svoj verski in narodni obstoj. Spoznali so potrebe časa in pokazali vso dobro voljo, da versko in narodno živijo ter se duhovno usposobijo za bodoče naloge in tudi preizkušnje. To razberemo iz širokega kroga sodelavcev, kakor tudi iz množice navdušenih udeležencev, ki so prišli od vseh strani širne Severne Amerike kljub silnim razdaljam in štrpacu potovanja časa pred petimi desetletji. Poleg vsega že zaradi števila ljudi v Lemontu ni bilo mogoče nuditi zborovalcem razen sence dreves v parku domala nikakih udobnosti in kakor poročilo posebej omenja: mnogi so morali celo prenočevati na prostem. A vendar vse to ni nikogar motilo, toliko je bilo pristnega navdušenja in dobre volje.

Razmišljam, koliko naših današnjih Slovencev v zdomstvu bi dobil na podoben shod in pod enakimi pogoji. Danes je tudi narodna zavest zavita v svilo udobja in preračunanosti, ki prehude žrtve ne zna več prenesti. In kaj naj rečem o verski zavesti, ki bi s nosom ter brez sramu ali strahu dvignila prapor svoje krščanske tradicije in praktičnega katoliškega duha? V vsem smo postali čudno neodporni in šibki ter načelno tako mlahavi v vetru, da me je skoraj strah . . . Po petdesetih letih se od tega shoda in njegovega sporeda lahko učimo, kaj pomeni razumevanje in povezanost na ideološki podlagi. Ko skušamo primerjati shod z raznimi današnjimi narodnimi festivali, dnevi in drugimi prireditvami zdomske Slovenije, mu enostavno ni primerjave. Pridemo do zaključka, da je sleherni slovenski prireditev, ki naj med nami utrdi narodno zavest, zares uspešna le tedaj, če ima močno ideološko osnovo, otipljivo tudi v svojem sporedu: Brez tega je mahanje po zraku in ostane zlahka brez sadov.

Ko razmišljam razvoj slovenskega izseljenstva v ZDA v desetletjih po opisanem shodu in ponovno ločitev ču-

hov med zadnjo vojno, se mi zdi Vseslovenski katoliški shod leta 1929 kakor poseben znak božje Previdnosti. Morda je prav ta shod s svojimi resolucijami usposobil vernega ameriškega Slovence, da je ob varljivi sliki revolucije v domovini znal pravilno presojati in je lažje spoznal krinko komunizma kot bi jo sicer. Še tako so mnogi — vsaj za nekaj časa — nasledli propagandi in je marsikdo šele v nadaljnjih letih spoznal svojo usodno zmotu. Tudi pri tem razvoju so imeli voditelji takrat-

nega Vseslovenskega katoliškega shoda odločno in jasno besedo, ki je odpirala oči. Lahko povemo, da je bil kar med prvimi spet pokojni urednik MISLI p. Bernard Ambrožič. Res je zato moral slišati grožnjo pisatelja Louisa Adamicha: "Pazite se, Stalin ima dolgo roko!", ki pa si je ni vzel prav nič k srcu. V dokaz mu je bila, da se v presoji resnice ni zmotil in da se tudi tu bori za pravično stvar, do zadnjega zvest krščanskim načelom in narodu.

V dobi shoda so ameriške Brezje takole izgledale

(ZLO)RABA SLOVENŠČINE

V mariborskem tedniku "7 DNI" se na humorističen način ukvarjajo z uporabljanjem slovenščine. Kakor vse v našem življenju se tudi slovenščina velikokrat čisto po človeško napačno uporablja — in zlorablja. Ker precej napak delamo tudi sami, objavljamo tu del enega teh prispevkov (ponatisnil ga je koroški "Naš tednik"), ki nam na šaljiv način daje nekaj navodil za pravilno uporabo materinega jezika.

PRI NAS nekateri delajo s slovenščino kot svinja z mehoma, pri čemer je meh seveda — slovenščina. Saj skoro na vsak korak srečaš kakega Slovence, ki bi o njem po njegovi "slovenščini" sodeč vsak mislil, da je izdelek neke matere, ki je dva meseca služila kje na jugu in je zato pozabila materinščino, ter dveh očetov, izmed katerih je prvi avstrijskega porekla, drugi pa iz Teksasa. Saj smo vrli Slovenci že tako udarjeni s tem, da žvrgolimo vsak po svoje in, denimo, Pomurec sploh ne razume Primorca, zaradi česar morata poklicati na pomoč tolmača, če se hočeta sporazumeti. Včasih gre res tudi brez tolmača, toda le tedaj, če sta odslužila vojaščino, nakar se potem pač pomenita v srbohrvaščini.

Vse bi se dalo še urediti, če bi nekateri Slovenci vsaj pet minut dnevno malo polistali po Slovenskem pravopisu. Tako pa poznam rojake, ki sicer res uporabljajo Pravopis, toda zato, da si ga podložijo pod podaljšek hrbta, kadar jim je kakšen stol prenizek. Tako seveda potem ne more biti pravega učinka, ker pravopis na ta način zleze namesto v glavo v tisto nsspodobno krajino pod hrbtom!

Vsako posvetovanje o javni (zlo)rabi slovenščine bo seveda uspelo le v primeru, da bo najprej sprejelo sklep o obveznem cepljenju proti jezikovni davici, to je proti napačni slovenščini, srbohrvatizmu, germanizmu, kraticam, predvsem pa seveda proti tujkam, ki so v jeziku isto, kar je rak med boleznimi.

Če začnemo kar pri napačni slovenščini: mislim, da bi morali negovati knjižni jezik ne le po šolah in v tisku, temveč tudi na radiu in televiziji. Ne pa, da je bila pred kratkim le-tam oddaja z jezikovno ganljivo oporečnim naslovom: "Beg pred ČEM?" (Mislili so: pred ČIM!) Mislim, da je to bil beg — pred slovenščino.

V tem oziru ga pošteno lomijo tudi nekateri piščolci ljudje in govorniki. Tako nekateri dvomijo "V USPEH" namesto "O USPEHU". Po njihovem je tudi "IZGLED" (videz) naših mest obupen. "ČUDI JIH" (čudijo se), da bodo "KONCEM" (konec) tedna pričeli prazniki, ne pa da "SE BODO PRIČELI".

"POTOM ČASOPISA" (po časopisu) so nekateri izvedeli, da so že izbrani kandidati za "MIS". Tudi — moški! To jih seveda močno preseneča, ker pomotoma

mislijo, da so "mis" samo napol slečene ženske, ki imajo edino zaslugo, da so jih starši rodili lepe. Ne vedo pa, da so "MIS" tudi Mediteranske igre Split. Zakaj ne bi mogle biti "sredozemske igre Split"? Seveda bi bila potem njihova kratica pač "SIS" — če že imamo toliko "sisov", bi bil pač eden več!

Naravnost zabavni pa postajajo samoupravljalci, kadar na kakih sejah "IZNAŠAJO" in "OSVAJAJO" predloge. Kot da so predlogi jajca! In če kaka govornica kje "iznese" kak predlog, zakaj nato ne zakokodaka? Saj kure zakokodakajo, kadar znesejo jajce. Tisti, ki predloge "osvajajo", pa so potemtaka "OSVAJALCI"! Na srečo vsaj nekrvavi, saj osvajalci so ponavadi krvavi. "Prijetno" boža tudi uho, kadar, recimo, kdo blekne: "TEMU NI TAKO!" ker "temu res ni tako", ampak kvečjemu "TO NI TAKO"! Tudi taki so še vedno, ki stalno "PRISTOPAJO K DISKUSIJAM OKOLI STABILIZACIJE" itd. itd. Neki "važič" je celo na TV javno "iznesel" predlog, naj se glede jezikovnega čiščenja "SPROVEDE" nek simpozij "NA NAJVIŠJI RAVENI" (ravni)!!! Ne strinjam se z njim niti glede "sprovanjanja" niti "raveni" niti "simpozija". Simpoziji so namreč v starogrških časih pomenili "gostijo in popivanje z duhovitimi razgovori in pri nas le prečesto na "simpozijih na najvišji ravni" posnemamo stare Grke zlasti glede gostije in popivanja. Glede "duhovitih razgovorov", s katerimi naj bi bili povezani ti simpoziji, skoroda še nisem slišal, da bi bili na gostijah in popivanjih pogovori duhoviti. Kvečjemu bojeviti, tako da je včasih treba klicati celo — reševalce.

Ne bomo se tudi nič pregrešili zoper bratstvo in

enotnost, če bomo pometali iz slovenščine vse nepotrebne srbohrvatizme; ko nekateri slastno čivkajo, da je kaj "OBAVEZNO", da je kdo neki "OBIČNI KLIPAN", nekdo drug pa na "ČASTNO REČ" neki "PROPISNI GNJAVATOR". "Gnjavator" je po naše "MORA" oziroma človek, ki ga najprej treščiš skoz vrata, potem pa se ti vrne skoz dimnik.

Veliko skrb bo treba posvetiti tudi kraticam, ki ne samo da so ponavadi nerešljive uganke, temveč imajo tudi po dva in več pomenov. Kaj je, recimo, "ZP"? Železniška postaja ali ženitna posredovalnica? Pa to dvojje ima vsaj nekaj skupnega: tako na železniški postaji kot tudi na ženitni posredovalnici se kdo lahko zmoti in stopi — v napačen vlak! Pa zakaj mora strahiti pri nas kratica "OD" (osebni dohodki)? Mar se ne sliši kot jacljanje, če kdo toži, da od "OD" ne more živeti? Razen "OD" imamo tudi kratico "PD". To so "p(osebni) d(ohodki)". Le-ti so včasih na moč skrivnostni in se odkrijejo — če je sreča! — včasih šele na sodnji.

Tudi pri "PZ" ni mogoe vedno takoj uganiti ali pomeni pokojninski zakon ali pa — pogrebni zavod. Sicer pa je to dvojje včasih za kakega upokojenca isto. Za nekatere kratice bi morali razpisati izdatne nagrade, pa jih tudi največji mojstri ne bi mogli razrešiti. Recimo ko so v Mariboru uprizorili "Veselo pomlad" in je bil kot prireditelj naveden "OO ZMMS DSSS DFM"! Kaj nevarne pa lahko postanejo kratice, če jih kdo poskuša sestaviti iz prvih dveh črk raznih besed. Kdor ima pogum, pa naj uporabi prvi dve črki vsake besede pri "Društvo ekonomistov" in iz njiju sestavi kratico ...

GOFLJA

Otrok igra

Otrog igra na piščalko
in samo ta zvok
se še ujema z veličastvom
vstajenja,
ki se ponavlja iz dneva v dan.

Pada v preproste stvari,
na kalčke semen pod zemljo,
v šebet ptičev, ki se zbirajo v gruče,
na razpete popke, iz katerih rastejo listi,
in na bele oblake, ki zalivajo modrino
kot spenjeno mleko.

Otrok igra na piščalko
in samo ta zvok
se še ujema z mirom stvarjenja.
Poljub tihega Boga
je samo še v tej pesmi.

KAREL MAUSER

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

SLUŽBE BOŽJE so pri Sv. Rafaelu vsako soboto ob sedmih zvečer (vigilna maša nedelje), ob nedeljah pa ob osmih in pol desetih zjutraj. Zadnja je glavna služba božja z zborovim petjem.

PRVI PETEK (7. septembra) je sveta maša ob sedmih zvečer s pobožnostjo v čast Srcu Jezusovemu. Zaključimo je z euharističnim blagoslovom.

CANBERRA ima v septembru službo božjo izjemno na prvo nedeljo, 2. septembra, ob šestih zvečer v Garranu. Kot sem že prej sporočal, nam bo to mašo opravil novi canberrski nadškof Edward Clancy. Prišel bo med nas, da se z nami sreča, kakor se je že ali se še bo tudi z drugimi narodnostmi, ki žive v prestolici.

Na začetku svete maše bodo otroci v narodnih nošah pozdravili nadškofa in mu poklonili slovenski šopek. Mašne molitve bodo topot seveda angleške. Po maši boste imeli priliko pozdraviti nadpastirja pri cerkvi, še bolj po domače pa kasneje v Slovenskem domu. Cerkveni slovesnosti bo namreč tam sledila večerja v čast visokemu gostu.

Kdor želi za to priliko rezervirati večerjo v Domu, lahko to stori telefonsko: kličite gospo Marijo Osolnik na številki (062) 86 3701. Vsi ste vabljeni. Pokažimo, da smo Slovenci veren in olikan narod!

Nadškofova služba božja bo nadomestila našo redno septembrsko slovensko mašo v Canberri. Na nedeljo 16. septembra tam torej ne bo obiska slovenskega duhovnika, pač pa zopet redno 21. oktobra.

WOLLONGONG ima slovensko službo božjo na drugo nedeljo v septembru (9. sept.) ob petih popoldan. Ker je to nedelja med šolskimi počitnicami, tokrat ne bo pred mašo slovenskega pouka.

NEWCASTLE bo imel slovensko mašo zopet na peto

nedeljo v septembru, 30. septembra. Po maši običajna čajanka v dvorani.

NAŠI MLADINCI so se kar dobro odrezali pri organiziranju 40-urnega posta v dobre namene. Stradanje jim je dalo občutiti (marsikomu morda prvič v življenju), kaj morajo prenašati milijoni lačnih po svetu, nabrali pa so tudi precej sponzorjev. Vodstvo akcije je prevzel Henry Stariha in je s pomočjo ostalih mladih lepo uspel. Skupni znesek, ki so ga mladinci s postom nabrali, je \$651,17, k temu pa moramo prišteti še vsoto \$181,19, kar je naša cerkvena nabirka 1. julija v ta namen. Tako smo za lačne otroke odposlali skupni znesek \$832,36 in na tem mestu iskrena zahvala vsem, ki ste kakor koli pripomogli k lepemu uspehu.

NOVEGA ŠKOFA imamo v zapadnem okraju Sydneya. To je prevz. Beda Heather, ki je bil nedavno imenovan za pomožnega škofa kardinalu Freemanu in posvečen dne 4. avgusta v sydneyški stolnici. Svoj sedež bo imel v Blacktownu, kakor njegov prednik Clancy, sedanji canberrski nadškof. Novi škof je svetopisemski izvedenec. Nekaj let je deloval kot misijonar v Afriki, zadnja leta pa kot upravitelj župnije v Mt. Druittu. Spomnimo se ga v molitvi, da bi dobro pasel zaupano mu čredo.

O PROŠNJI koprškega škofa dr. Janeza Jenka pa več na koncu, saj velja vsem avstralskim rojakom, ne le sydneyjskim Slovencem.

HVALA DAROVALCEM za ureditev kapelice Srca Jezusovega v naši cerkvi. Darov se je doslej nabralo za dvesto dolarjev (stroškov je bilo za \$800,—). — Enako zahvala vsem darovalcem za nove orgle. Dr. Colja poroča, da je doslej nabrana vsota preseгла \$3.200,—. Upajmo, da se bodo darovalcem v gornja namena pridružili še ostali rojaki.

NOVA PESMARICA o kateri so pisale zadnje MISLI, je že na razpolago v verskih središčih Sydneya in Melbournea. Oddaljeni rojaki jo lahko naročijo pri nas in tudi preko MISLI. Knjiga obsega preko 500 strani in odlično služi kot pesmarica in tudi molitvenik.

DVA KRSTA smo imeli v zadnjem času. V nedeljo 8. jul., pred slovensko mašo v Wollongongu, so prinesli h krstu Pavla Tehovnik iz Dapta. Je drugi sinček Franca in Zefte r. Ivanova. Botrovala sta Anton in Radka Ivančič. — Drugi krst pa je bil pri Sv. Rafaelu v soboto 21. julija: Janez Durmisi, sin Pavla in Angele r. Pajtak iz Croydon Parka. Botrovala sta Drago in Dragica Bolgar.

TUDI POROKO smo imeli pri Sv. Rafaelu. V soboto 21. julija sta se poročila **Štefan Šernek** in **Julija Franetič**. Ženin je sin znane družine Štefana Šernek in Ane r. Koren, Kirrawee. Nevesta pa je hčerka Bogota Franetič in Albine r. Mezgec, Albion Park Rail. Oba mladoporočenca sta rojena v Avstraliji: ženin v Kogarah, nevesta v Wollongongu. Štefan je vodja našim rojakom dobro poznanega in priljubljenega ansambla "Srebrne strune". — K poroki naše čestitke!

P. LOVRENC nas zapušča. Te dne smo prejeli od frančiškanskega predstojništva obvestilo, da je p. Lovrenc Anžel nastavljen za samostanskega predstojnika in župnega upravitelja pri Sv. Frančišku, Ljubljana-Siška. Na novem in odgovornem mestu mu želimo obilo božjega blagoslova, obenem se mu hvaležno zahvaljujemo za njegovo štiriletno versko in kulturno delovanje med nami. Zlasti v sydneyskem verskem središču bomo njegovo vsesplošno aktivnost zelo pogrešali; posebno njegove pridige in petje, pa tudi njegov okus pri krašenju cerkve in oltarja, njegove originalne jaslice in še marsikaj. Znan in priljubljen je bil tudi sydneyskim poslušalcem radia 2EA.

Naj povem, da bo na njegovo mesto v kratkem prišel iz domovine **p. Janez Tretnjak, O.F.M.** Novi pater je po rodu iz St. Ilja pod Turjakom. V duhovnika je bil posvečen leta 1976 v Nazarjih v Savinjski dolini in je star 34 let.

DVE SMRTI. — Dobili smo obvestilo, da je 15. julija v bolnišnici v Mona Vale umrla komaj trinajstletna **ADA ZOTTI** (Cotič), hčerka Rafaela in Angeline. Družina živi v Terry Hills, N.S.W. Ada je bila že delj časa bolna in v zdravniški oskrbi. Poleg staršev zapušča mlajšega brata Maria. Preizkušani družini naše iskreno sožalje.

V nedeljo 29. julija okrog enajste ure zvečer je v bolnišnici v Wollongongu umrl rojak **KARLO MARKSEL**, ki je živel v Warilli. Rojen je bil 21. avgusta 1930 v Mariboru in bil zaposlen v železnicah. Leta 1956 se je poročil z Alenko Dužič, naslednje leto v maju pa sta na ladji "Aurelia" emigrirala v Avstralijo. Poleg žene ter sinov Branka Johnnija (18 let) in Denyja Karla (13 let) zapušča tudi starše Henrika in Jaroslavo (sta že nekaj let z njegovo družino v Warilli), doma brata Avgusta in sestro Angelo, v Kanadi pa sestro Marijo.

Pokojni Karlo je bil vesele narave in zato priljubljen v družbi. Rad se je udeleževal društvenega življenja in bil vedno delaven. Bil je zdrav do zadnjega, v sredo pred smrtjo pa ga je zadela kap. Tudi na smrtni dan se je kar dobro počutil, kasno zvečer pa se mu je stanje poslabšalo. Duhovnik mu je podelil svete zakramente in je lepo pripravljen odšel s tega sveta. Pogrebna maša je bila v sredo 1. avgusta v wollongongški stolnici sv. Frančiška Ksaverija, grob je dobil na takmajšnjem pokopališču. — Naše iskreno sožalje pokojnikovi družini in vsem sorodnikom. Priporočamo ga v molitev!

KOPRSKI ŠKOF PROSI POMOČI

MISLI so že v letošnjem marcu v rubriki "Izpod Triglava" bralcem sporočile, da so doma oblasti po dolgih letih zavlačevanja končno le izdale dovoljenje za zidavo cerkve v Novi Gorici. Že takrat je bilo rečeno, da bodo šibko koprsko škofijo v tej zadevi podprli tudi verniki drugih dveh škofij Slovenije. Saj predvidevajo, da bodo stroški gradnje 40 milijonov ND. Cerkev bo postavljena v čast sv. Odršeniku in bo srednje velika. Poleg bogoslužnega prostora bo imela tudi tri veroučne prostore, župnišče pa bo za tri duhovnike in potrebno pomožno osebje.

Gornje veselo sporočilo, obenem pa polno skrbi glede finančnih sredstev, nam je nedavno postal tudi koprski škof sam, dr. Janez Jenko. Obrača se na nas vse, zlasti pa na primorske rojake, ki so rojeni v njegovi škofiji, da bi se z darom pridružili ostalim vernikom slovenske Cerkev in doprinesli svoj delež k gradnji tega prepotrebne svetišča. Menim, da bomo storili samo svojo dolžnost, saj smo tudi mi — četudi v zdomstvu — del slovenske Cerkev, ki jo tudi pri njenih finančnih žrtvah lahko iz srca občudujemo.

Sleherni dar bo hvaležno sprejet. Pošljete ga lahko naravnost na škofijo v Koper: Dr. Janez Jenko, Trg revolucije, 11, 66001 KOPER, (P.P. 61), Slovensko Primorje, Jugoslavija.

Pa tudi naša verska središča (enako list **MISLI**) bodo rada sprejemala darove za to prvo cerkev v Novi Gorici. Poskrbeli bomo, da pride nabrano na pristojno mesto. V Sydneyju je pripravljen sprejemati darove za cerkev tudi naš rojak Stanko Aster-Stater, ki je nedavno obiskal škofa Jenka in se z njim razgovarjal o zadevi. Stanko je sam odprl nabiralno akcijo s prvim darom v znesku 150 dolarjev. Upajmo, da bo našel dosti posnemalcev, zlasti med primorskimi rojaki.

Verni in zavedni Slovenci, ne preslišimo prošnje! Saj prosí naša **DOMOVINA** — škof Jenko njeno prošnjo samo posreduje.

P. VALERIJAN

Vrhovi vabijo . . .

LETOSNJE SUŠE je v Sloveniji — kakor upajo — sicer konec, ne pa njenih posledic. Te so v kmetijstvu kaj hude, saj je v mnogih krajih pridelek kar za petdeset odstotkov manjši od običajnega. Ker je v vprašanju tudi otava, je s tem prizadeta občutno živina in zlasti v Beli krajini je že opaziti nagel porast prodajanja goved, ker ne bo dovolj krme.

Slovenija je imela zadnjikrat tako vročino in z njo v zvezi sušo leta 1958.

NOVOMAŠNIKOV je dobila Slovenija letos 34 in slovenska Cerkev je Bogu zanje iz srca hvaležna. Mnogo večjih dežel je manj srečnih glede duhovniških poklicev. Seveda tudi to število vseh vrzeli ne bo zamašilo in se bo pomanjkanje duhovnikov tudi pri nas še poznalo. Vključujemo novomašnike v svoje molitve, da bodo vztrajali na začetni poti, ki vsekakor ni lahka.

Kot vsa leta prej tudi letos večina slovenskih novomašnikov izhaja iz družin s številnimi otroki. Tokrat ima najštevilnejša družina z novomašnikom deset otrok, najmanjša pa je družina z dvema otrokoma. Če računamo povprečno, bi letos na vsako novomašniško družino prišlo skoraj pet otrok.

Tudi letos so največ novomašnikov — devetnajst — dale kmečke družine. A polagoma raste število duhovnikov, ki prihajajo iz delavskih družin — med letošnjimi novomašniki kar enajst. En novomašnik izhaja iz obrtniške družine, trije pa iz družine uradnikov, uslužbencev oz. inženirjev.

PA ŠE NEKAJ o zadnji ovčji čredi na Postojnskem in zadnjem ovčarju, ki je še ostal zvest ovcam. Franc Šajn ima danes dvaindvajset let, poznan pa je pod imenom "Šuštarjev z Juršč". V družini osmih otrok je samo on zmlada zaživel z ovčjo čredo. Spominja se, da jo je že kot šestletni fantek pomagal v zimskih mesecih pospremiti na pašo v Istro. Med njimi je tudi danes v modri vetrovki in kavbojkah ves nasmejan, ko jo pase na planoti Rožanca nad Jurščami (Juršče so vasica 87 števil na robu gozdov ob zgodnji Pivki). Pastir Franc dela poleg tega tudi pri žagi na Javorju v Pivki: kadar ga ni doma, ga na paši nadomešča mlajši brat Vojko, na večer pa čredo pomolze mama Alojzija,

ki zna narediti daleč naokoli znani Šuštarjev ovčji sir. Niso namreč redki, ki hodijo ponj iz Kopra in z Reke, Postojncani pa ji ga malone sproti odnašajo iz rok.

Franc ne ve za točno število svoje črede na Rožancu — ovac mora biti nekaj nad dvesto glav. Pravi pa, da bi takoj začutil, če bi se mu izgubila ena sama ovca. Je torej res pravi pastir starega kova ta zadnji ovčar na Postojnskem, ki na tem koščku notranjske dežele ohranja nekdanjo bogato tradicijo ovčereje. Poročilo celo pravi, da fant preudarja o načrtih, da bi svojo čredo povečal na 500 ovac.

KOMISIJA za kadrovsko politiko slovenske komunistične partije je pregledala in dopolnila oceno marksističnega izobraževanja. Ugotovila je, da v Ljubljani in še kje zanemarjajo izobraževanje: lani je komaj polovica kandidatov za člane ZK obiskovala partijske šole. Kako so se člani "samoizobraževali", pa niso mogli dobiti potrebnih podatkov. Pravijo, da gre pri "samoizobraževanju" za ozek krog tistih partijcev, ki imajo posebne naloge v družbenopolitičnih organizacijah in brez tega "dodatnega individualnega znanja" ne morejo uspešno delovati.

MARIBOR je kaj ponosen na svoje letališče, a kljub izrednemu pomenu so poslovni uspehi doslej kaj slabi. Sicer pravijo, da so že ob otvoritvi računali na to, da nekaj let ne bo dobička — 30 milijonov dinarjev izgube pa je le malo preveč. Mariborska občina je za kritje izgub dala 10 milijonov, ostalo vsoto je letališče skušalo najti pri raznih okencih. Ko je prišlo to poročilo doma v javnost, je še vedno iskalo zadnjih pet milijončkov . . .

NA VEJNI pri Trstu so 27. maja obhajali obletnico posvetitve tamkajšnjega svetišča Matere in Kraljice. Svojo pobožnost v slovenskem jeziku so imeli tudi naši zamejci. Slovenska pesem iz tolikih grl je ogrela celo pesti beton, iz katerega je zgrajena cerkev, pravi poročilo. Po petih litanijah je za naše vernike po slovensko maševal tržaški škof Bellomi. Njegova mehka beseda je vse ganila, saj se zdi, da po tolikih letih le prihaja tisto, ki bi moralo biti v tržaški Cerkvi že davno uresničeno: sožitje in krščanska ljubezen med pripadniki obeh narodov, ki v Trstu že od davna živita. Med slovenskimi verniki ne ostaja brez odmeva trud, ki ga škof Bellomi kaže s svojim čeločnim nastopom, kljub naspotovanjem od vseh strani.

DEVETDESETLETNICO slovenskega jamarstva so praznovali letos 20. maja in sicer pred vhom v Krizno jamo. Posebej so se spomnili raznih slovenskih raziskovalcev in odkritelcev podzemskih lepot Krasa. Vrsta naših jamarjev je res dolga in nepretrgana prav od sedemnajstega stoletja dalje. Valvazor je že leta 1689 v svoji "Slavi vojvodine Kranjske" opisal več kot sedemdeset jam. V sredo zanimanja takratnega avstrijskega cesarstva pa je postavilo naš kraški svet odkritje nadaljevanja Postojnske jame (Luka Čuč v letu 1818).

obenem pa vzbudilo k delu vrsto novih raziskovalcev. Med pionirje raziskovanja podzemeljskih rek v svetovnem merilu štejejo zlasti Jakoba Svetina, ki je s čolnom prodril v Škocjansko podzemlje.

ZA "OBRTNIKA" smo dobili spet nov slovenski izraz. Do nedavnega se je obrtnik imenoval "nosilec storitvene in proizvodne obrti". Nato je dobil uradni naziv "predstavniki drobnega gospodarstva", pa ga kmalu zamenjal z izrazom "neposredni individualni združevalci dela in sredstev". V maju letos pa je bil v Portorožu vseslovenski posvet za čistost jezika, kjer so "puristi-humoristi" obrtniku nalepili spet nov izraz: "mini manualni ekonomist".

Tako se doma norčujejo iz številnih takih in podobnih izrazov, ki jih v dnevnem tisku kar mrgoli, pa jim včasih komaj ujameš pomen. Res: zakaj enostavno, če se da povedati ali zapisati tudi zapleteno in nejasno . . .

SOTESKA VINTGAR pri Bledu je vsekakor svetovnoznana: njena slikovitost že dolga leta privablja številne obiskovalce in ljubitelje naravnih lepote od blizu in daleč. Odprta je bila dne 26. avgusta 1893 po zašlugi tedanjega župana iz Gorij, Jakoba Žumra-Leskovca. Zaradi varnosti morajo vsako leto pregledati in tudi po potrebi obnavljati lesene mostove, galerije in prehode skozi sotesko. Letošnjo pomlad pa so se spravili še na hujše delo: začeli so menjavati vse nosilne lesene grede z železnimi, ki bodo nedvomno dolgotrajnejše in varnejše.

ODPRTJE prve slovenske šole, ki jo je goriška občina zgradila prav za potrebe goriških Slovencev, je bilo 27. maja letos. Nova zgradba po načrtu inž. dr. Adolfa Močnika stoji v ulici Brolo, blizu pa je že v gradnji tudi slovenski otroški vrtec. Tako so naši zamejski otroci prav za leto otroka prejeli res lepo darilo, ki bo pomagalo, da bodo ostali zavedni Slovenci. Novo poslopje osnovne šole je s prerezom traku odprl gostom v ogled in namenom vzgoje goriški župan De Simone, blagoslovil pa ga je škofov vikar dr. Oskar Simčič.

"**LAKOTA**" za avtomobili je doma že kar bolezen, beremo v domačih listih. Res je ta bolezen dvignila domovino ob razmerju števila prebivalstva in lastnikov avtomobilov med vrhove motoriziranih dežel, koliko je v tem resnične potrebe in koliko tekmovanja s sosedi in znanci, pa je vprašanje zase. V dokaz te "avtomobilske lakote" smo brali tale primer: trgovina avtomobilov v Novi Gorici je ponudila na prodaj 370 različnih vozil. Dobava bo enkrat v letošnjem letu, treba pa se je bilo vpisati na poseben spisek prosilcev. Ze dan in pol pred vpisovanjem, ki naj bi se pričelo 26. aprila letos, je čakalo v vrsti nič manj kot sedemdeset oseb . . .

SVET ZA KULTURO pri mariborski SZDL je ugotovil, da je slovenščina v štajerski prestolici zelo slaba. Zlasti mladina uporablja močne "slenge" pod vplivom

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

angleščine in srbohrvaščine. Slabo je poskrbljeno za pouk po šolah, slabo se godi slovenskemu jeziku po podjetjih, časnikarski jezik pa je tudi pod močno odvisnostjo "družbenopolitičnega jezika in sporočanja". Na seji sveta je bilo dosti govora o odgovornosti "družbe" do izboljšanja naše jezikovne kulture.

OB POIMENOVANJU novega krematorija in drugih "poslovnih objektov na ljubljanskih Zalah" vstaja vprašanje, kaj bo prinesla bodočnost Plečnikovemu Navju, temu delčku nekdanjega pokopališča pri Sv. Krištofu za Bežigradom z grobovi naših velikih mož. Nekateri glasovi so za "preselitev" Navja na Žale, ker jih muči bojazen, da je Navje na sedanjem prostoru zapisano pozabi in uničenju. Oblasti ne rečejo nobene odločilne besede, Navje pa v "varstvu" Zavoda za spomeniško varstvo propada iz leta v leto . . .

GORIŠKI Katoliški dom je videl 10. junija izredno slovesnost: nadškof Coccolin je podelil papeško odlikovanje "Pro Ecclesia et Pontifice" dvema znanima zamejskima kulturnima delavkama, pesnici **Ljubki Šortli** in pa pisateljici **Zori Piščanc**. Sveti oče jima je naklonil odlikovanje "zaradi zaslug, ki sta si jih pridobila za goriško Cerkev", kakor se glasi v uradnem pismu.

Tudi avstralski Slovenci se pridružujemo našemu zamejstvu z iskrenimi čestitkami odlikovankama!

PHOTO
Mickey's
Studio

**9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE**

Tel. 63 1650

**Za razne prilike smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!**

**ZA POROKO: 75 različnih barvnih fotografij
s poročnim albumom vred — samo \$120.—
Slike za potni list — v dvajsetih minutah!**

Glede posameznih spiritističnih trditev pa je sodba s krščanskega stališča jasna in lahka. Krščanstvo npr. zanika, da bi bilo v človekovi moči, da bi po volji navezal stike z dušami umrlih. Bog seveda na ponižno prošnjo lahko stori čudež, da se kakšna duša javi človeku na tem svetu. Zgodovina ve le za silno malo takih primerov.

Mnogo tega, kar se godi pri spiritističnih sejah, je gola prevara — neštetokrat že odkrita in zadostno izpričana. Človek bi mislil, da se bo po takšnih odkritjih število spiritistov skrčilo, pa se redno ne. Težko je najti zadovoljivo razlago za to dejstvo. Nekaj drugih pojavov pri spiritističnih sejah je mogoče razložiti po naravnih zakonih, ki jih preučuje parapsihologija. Prav majhen odstotek "čudežnih" pojavov pa je res še nepojasnjen.

Ali je verjetno, da je pri spiritizmu udeležen tudi hudobni duh?

Da, verjetno je! Vemo, da ima hudobni duh veliko večji razum kot človek in da je tudi njegova moč veliko večja. Tako lahko ve in stori reči, ki presega človeške zmožnosti. Seveda to niso čudeži, ker jih ne vrši božja vsemogčnost. To dela hudobni duh iz sovraštva do Boga in v duhovno škodo ljudi. In največja škoda je prav ta, da ljudi odvrta od prave vere in tako spravlja v nevarnost njih zveličanje, v kolikor se pač ljudje v zavestni krivdi predajajo spiritizmu. Poleg tega povzroča redno obiskovanje spiritističnih sej tudi škodo duševnemu in celo telesnemu zdravju.

Po vsem tem je jasno, da je težko grešno dejanje, če je kdo spiritist. Grešno je tudi prisostvovati spiritističnim sejam. Samo zelo resen razlog bo mogel koga opravičiti, da bi prisostvoval takim sejam, npr. če bi kdo storil z namenom, da bi razkril prevare in skušal potem še druge odvrtači od spiritizma.

“Glejte, da vas do ne premoti!”

(M 4)

V POKONCILSKEM ČASU smo, ko v katoliški Cerкви še vedno vre. Precej časa bo vzelo, da se razmere ustalijo in se bodo začeli kazati tudi sadovi koncilskih reform. Vse to ni nič nenavadnega in če gledamo v zgodovino, je prav vsak cerkveni zbor doslej prinesel več ali manj podobne razmere. Katoliški in nekatoliški svet jih je zaznal le v toliko drugače in počasneje, v kolikor je v preteklosti vzelo veliko več časa, da je prišlo v javnost, kaj so koncilski očetje sklenili in kaj je papež potrdil. Danes smo v času modernih občil, ob katerih je ves svet postal majhen. Kar so dopoldne obravnavali na II. vaticanskem koncilu, so popoldne že sporočala časopisna, radijska in televizijska poročila najbolj oddaljenih dežel . . . Marsikdaj so prišla v svet celo popačena in nepopolna poročila novinarjev in množice so presojale njih vrednost še pred objavo resničnih dejstev s pravilno razlago. Kdor je poslušal le poročila, ni pa se sam poglobil v koncilске dokumente ali pa poslušal Cerkev pri njih razlagi, ima morda še danes o marsičem napačno sliko.

Obnovo, ki jo je začel zadnji cerkveni zbor in jo Cerkev izvaja po njegovih odlokih, bi morali nujno čutiti vsi katoličani. Saj smo vendar njen del. Če nas res ni zajela ali se nas za enkrat vsaj dotaknila, je šel koncil mimo nas in bo ostal brez sadov. Obstati nekje na robu ob vzdihovanju

po starih mirnih časih se pravi ne pustiti obnovi, da tudi v nas izvrši svoje obnovitveno in očiščevalno delo.

Je pa še druga nevarnost za pokoncilskega katoličana: da ga potegne za sabo struja tistih, ki so jim koncilski odloki kamen spotike in odmik od tradicionalnega nauka Cerkve, kakor pravijo; ali pa tistih, ki so koncilске odloke zagrabil z obema rokama, so jim pa v glavnem za ključ do vrat lastnega širokega tolmačenja ter svobodnega sprejemanja smisla in namena moderne Cerkve. Ena kot druga pot ni pot koncilске obnove in prav bo, da si ob koncu teh naših člankov pod naslovom “Glejte, da vas kdo ne premoti!” ogledamo obe. Obe zmoti razjedata danes katoliško skupnost, sejeta v srca nemir in pod katoliško krinko skušata doseči svoje priznanje.

Predno pa načnem ti dve skrajni struji, rojeni po zadnjem vaticanskem koncilu, ne bo napak, če se za uvod ustavim pri skupini, ki je nastala na sličen način po prejšnjem koncilu (I. vaticanski cerkveni zbor je bil leta 1869/70). Spočetka le skupina nezadovoljnežev in oporečnikov je danes samostojna Cerkev, ohranila pa je na zunaj katoliško ime. Prav zaradi svojega imena morda koga zmoti, da jo ne loči — vsaj ne v pravem smislu — od katoliške Cerkve.

. . . je nastala v odporu proti dogmi o papeževem prvenstvu in njegovi nezmotljivosti, ki jo je sprejel prvi vaticanski cerkveni zbor. Vsebinske verske resnice je, da se papež ne more motiti, kadar izrecno razglaša (“ex cathedra” pravimo temu) važno stvar vere ali morale v avtoriteti svoje službe kot poglavar Cerkve in božji namestnik na zemlji. Cerkev je božja ustanova, da bi človeštvu ohranila zveličavne resnice in jih učila nepokvarjene. Bog bi ne mogel dopustiti, da bi vsa Cerkev po samem najvišjem vodstvu sprejela v veri nekaj, kar bi bilo zmotno in krivoverno, saj je Kristus sam obljubil apostolom: “Jaz sem s vami vse dni do konca sveta!” (Mt 28, 20).

To versko resnico so odklonili zlasti nekateri teologi v Nemčiji, Švici in Avstroogrski. Znan nasprotnik dogme je bil tudi münchenski profesor cerkvene zgodovine Ignacij Döllinger, ki pa se kasneje novi sekti ni priključil.

Sklep o ustanovitvi nove cerkvene organizacije so sprejeli leta 1871 v Münchnu, na kongresu delegatov iz različnih evropskih dežel. Praški profesor cerkvenega prava dr. J. Schulte je novoustanovljeni skupini sestavil ustavo, ime pa so ji dali “starokatoliška Cerkev”.

A nova verska tvorba se je takoj znašla v težavah. Res je imela nekaj duhovnikov, ki so odpadli od katoliške Cerkve, ni pa se ji priključil noben škof, ki bi mogel posvečevati nove duhovnike in s tem nadaljevati njeno življenje. Samo škof s pravim škofovskim nasledstvom bi mogel dati skupini upanje na razvoj in nadaljevanje. Zato so se obrnili na malo janzenistično versko skupnost v Utrechtu na Nizozemskem, ki je sicer komaj životarila že od leta 1724, a imela je pravilno posvečenega škofa. Ta je res pristal in posvetil profesorja bogoslovja J. H. Reinkensa za prvega starokatoliškega škofa. Leta 1889 so stopili s to utrechtško Cerkvijo v posebno Unijo, ki je povezala razne nacionalne skupnosti starokatoličanov.

(Dalje prih.)

P. BASIL tipk.

5. avgusta 1979

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Šlomsček House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Zahvalil bi se rad vsem, ki ste se udeležili ekumenskega bogoslužja za narode brez popolne svobode verske v stolnici sv. Patrika. Posebna zahvala mladincem, ki so našo narodno skupino predstavili v narodnih nošah, ob zastavi in banderih, Lahova Marija pa je izpred oltarja ostalim jezikom pridružila tudi slovensko prošnjo. Tednik "The Advocate" je že naslednji teden objavil sliko naših deklet v narodni noši (Tanja Hervatin, Anica in Majda Špacapan, spredaj Emilia Arnuš), ki so jo uporabile tudi MISLI na platnicah te številke. Je vredna objave: na našo mladino smo res lahko ponosni.

● Poleg MLADINSKEGA KONCERTA zadnjo nedeljo v avgustu ne pozabite OČETOVSKO PROSLAVO na prvo nedeljo v septembru po deseti maši! In zabeležite si v koledarju tretjo nedeljo v septembru: DAN OSTARELIH z mašo, kosilom in nastopom v počastitev naših ostarelih rojakov, popoldne pa WALKATHON v prid našemu Skladu za bodoči Dom počitka. Bojim se, da prihodnje MISLI ne bodo pravočasno med melbournskimi bralci, zato ta važni dan že zdaj omenjam. Sicer pa bomo o dnevu razposlali tudi posebna pisma. Nabiralne pole za tiste, ki se bodo udeležili Walkathona, so v verskem središču že na razpolago. Upam, da bo spet zlasti med mladino veliko dobre volje, pa tudi kaj zgledov med starejšimi.

Naj tu posebej omenim advokata Franka Furlana, ki išče sponzorjev za svoj tek v prid našemu Skladu. Ne le za redno pot naših hodačev (okrog enajst kilometrov), ampak progo Kew—Geelong. Podrobnosti nam še niso znane, ker se Frank še ni vrnil iz svojega potovanja v Evropo, sponzorji njegovih kilometrov (po številu približno 80) v prid našemu bodočemu Domu počitka pa so že dobrodošli.

● Naj že zdaj omenim tudi obletnico Baragovega doma in ob njej tradicionalno srečanje bivših fantov, ki so v teku let pri nas živeli. Na domači večer so s svojimi družinami vabljeni v cerkveno dvorano v soboto 22. septembra. Igral bo kot že vsa leta orkester BLED.

Na ta večer so vabljeni tudi mladinci verskega središča — v zahvalo za pridno udeleževanje folklornih in pevskih vaj.

● Rojakom v Morwellu čestitam, ker je njihov bivši župnik Father Noel Daly postal škof v Bendigu. Na povabilo sem se udeležil v sredo 11. julija njegovega škofovskega posvečenja in mu čestital tudi v imenu njegovih bivših slovenskih faranov. — Naj ob tej priliki omenim, da bo slovenska maša v avgustu za Morwell že na tretjo nedeljo zvečer (19. avg.), namesto na običajno četrto. Vzrok je razumljiv: na četrto imamo Mladinski koncert.

Tudi v septembru moramo za Wodongo napraviti malo spremembe, kakor smo jo že lani: slovenska maša v Wodongi bo na četrto nedeljo (23. sept.) namesto na običajno tretjo. Tu pa je vzrok naš Dan ostarelih in Walkathon.

Rojaki obeh naselbin, ne pozabite na zamenjavo nedelj!

● Krstov naj ta mesec omenim šest. Dva sta bila 14. julija: Za Sonjo bodo klicali hčerko Andrija Tomasovića in Silvije r. Humski, ki so jo prinesli iz Burwooda. Iz Thomastowna pa je prinesla na ta dan družina Josipa Bodžaja in Silvine r. Zajc fantka, ki je dobil ime Anton. — Dne 15. julija je krstna voda oblila Romana Marka, ki sta ga iz Reservoirja prinesla Franc Valher in Angeliqve r. Lee. — Dva krsta sta bila 28. julija: Daniel je prvorojenec družine Maksimiljana Korberja in Ilone r. Božik, Flemington. Za Pavlo Marijo pa bodo klicali hčerkico v družini Franka Gudašiča in Božice r. Hribar, Box Hill North. — Na nedeljo 29. julija je bil spet na vrsti okraj Campbellfield, od koder so k našemu krstnemu kamnu prinesli Dannyja Tonija, sinka družine Rudolfa Ivančiča in Darinke r. Vivoda.

Naše čestitke vsem družinam, ki so jih razveselili malčki!

● Poroko smo imeli v naši cerkvi ta mesec eno: dne 14. julija sta si obljubila zvestobo Dinko Paleka in Vera Vukovič. Ženin je bil rojen v Zadru in krščen v Zemuniku, nevesta pa že tu v Viktoriji v Footscrayu in krščena v Maidstone. — Rad pa bi omenil še poroko, ki je bila 4. avgusta v cerkvi sv. Joahima, East Kew: pred oltarjem sta pričela skupno življenje Venny Maria Burlovich in Joseph John Smolich. Venny je bila rojena in krščena v Reki, Istra, in je po poklicu učiteljica višje šole, ženin pa je mladi doktor medicine, rojen v Novem mestu in krščen v Dobriču na Dolenjskem. Oba sta prišla v Avstralijo komaj pet do šest let stara in tu s pomočjo staršev dosegla svoj poklic, pa tudi materin jezik jima še teče. O Jožefu smo pisali v Galeriji mladih lani februarja, ko je končal univerzitetne študije.

Obema paroma naše iskrene čestitke!

● Versko središče je na nedeljo 29. julija organiziralo za mladino izlet na sneg. Mt. Buller jih je sprejel s

krasnim vremenom in dobro smuko, da so prišli domov vsi nasmejani in dobre volje.

● Mladinci obeh naših skupin, folklorne in pevske, zdaj pridno vadijo za avgustov koncert. Upajmo, da bo spet lep uspeh naše mladine, udeležencem užitek, skladu za bodoči Dom počitka pa pridobitev. Naj tudi tu vse melbournske rojake povabim na prireditev. Najpomnimo dvorano — za našo skupno zadevo gre: pri srcu nam morajo biti tako naša mladina kot ostareli rojaki.

● Zadnjič omenjene verske misli na 3EA smo že pričeli: sedem minut ob četrkih zvečer (začetek približno oz. malo po 7.20) na slovenski oddaji. Naj ponovim, kar sem napisal v zadnji številki: Pišite nam in sporočite svoje predloge!

Slovenska oddaja na 3EA (dobite jo na 1116 KHz) je redno vsak ponedeljek zjutraj od sedmih do osmih, vsak četrtek pa zvečer od 6.45 do 7.30. Poslušajte jo, saj vam poleg domače glasbe nudi marsikaj zanimivega. Prav je, da sodelujete tudi s tem, da pišete o svojem zadovoljstvu oz. nezadovoljstvu z njo na naslov: **3EA (Slovenian Programme), 35 Bank Street, South Melbourne, 3205, Victoria.**

● Krožek v izpopolnitev verske izobrazbe, ki smo ga omenili v julijski številki, je v našem verskem središču že začel delovati. Skupina se zbira vsako drugo sredo zvečer od pol osmih v prostorih Baragove knjižnice. Če se še kdo želi pridružiti, je dobrodošel. Starost: od osemnajstega leta dalje.

Krožek vodi p. Stanko.

● Večerno mašo imamo v naši cerkvi v avgustu poleg prvega petka na zapovedan praznik Marijinega Vnebovzetja (sreda 15. avgust), enako tudi na praznik Marije Kraljice (sreda 22. avgusta); v septembru pa na prvi petek (7. sept.) in na sredo 12. septembra (Marijino Ime). Vabljeni!

● Tokrat smo imeli pri nas kar dva smrtna slučaja — oba v teku enega tedna in v St. Albansu.

Proti jutru dne 5. julija je nastal iz še nepojasnjene vzroka požar v hiši, ki je dajala streho nekaj moškim. Med njimi je bil tudi ALOJZ HRIBSEK, ki se ni mogel več rešiti. Ne morem reči, ali je umrl v plamenih, ali se je zadušil v dimu. Pokojnik je bil doma nekje blizu Zidanega mosta, a na južni strani Save in se je imel za Dolenjca. Ko je pred leti prišel v St. Albans, je odprl urarsko in zlatarsko delavnico s trgovino. Razmere so polagoma vse uničile, Alojz je izgubil družino in zdravje ter živel v predčasnem pokojju. Ob smrti je imel komaj 52 let. Če sem prav poučen, zapušča ženo in sina, ki sta oba v N.S.W.

Pogrebna maša je bila v torek 10. julija v cerkvi sv. Monike v Footscrayu, pogreb je sledil na pokopališče istega kraja.

V soboto 7. julija zjutraj pa je v bolnišnici v Footscrayu izdihnil MILAN ČERNJAVIČ, komaj 52-letni družinski oče iz St. Albansa. Nekaj dni prej ga je zadela kap, a mu žal tudi zdravniki niso mogli več pomagati. Pogrebno mašo smo imeli v torek pri Srcu Jezusovem v St. Albansu, zadnje počivališče pa je našel Milan na livadnem pokopališču Memorial Park v Brooklynu.

Pokojnik je bil rojen 4. septembra 1926 v Murski Soboti. Leta 1948 se je poročil z Jeleno Lašev, po rodu iz Bosne. Leta 1961 sta emigrirala v Venecuelo, pa se kasneje odločila za Avstralijo. V St. Albansu sta sebi in svojim štirim doraščajočim in lepo vzgojenim otrokom postavila prijeten dom, kot odlični mizar pa je Milan v North Sunshine začel lastno mizarstvo podjetje, ki ga bo zdaj nadaljeval sin Karlo. Poleg hčerke Olge in najmlajšega Mirka naj omenim posebej starejšega sina Draga, ki je še kot študent pred par leti prišel v dnevne časopise: s tovarišem študentom sta iznašla pripravo, ki bi mogla iz običajnega televizorja

VABLJENI STE

na

MLADINSKI KONCERT

NEDELJA, 26. AVGUSTA, ob štirih popoldne
v BARAGOVI DVORANI našega središča v Kew.

Pestri nastopi slovenske mladine v glasbi, petju in narodnih plesih.
VSTOPNINA: Odrasli \$3.—, upokojenci in mladinci \$2.—, otroci prosto.

Dobiček predstave je namenjen SKLADU ZA DOM POČITKA.

za kaj nizko ceno napraviti barvnega. Da njuna iznajdba ni požela zaželjenega uspeha, je razumljivo: uničila bi milijonske dobičke novih barvnih televizorjev, ki so jih prav takrat po Avstraliji začeli prodajati na debelo. Drago je na polju tehnike res doma in bomo o njegovih izrednih talentih verjetno še kdaj slišali. Zaposlen je kot tutor na več višjih šolah.

Černjavčevi družini, kakor tudi pokojnikovi materi in sestri v domovini, naše iskreno sožalje. Enako vsem najbližjim pokojnega Hribška. Naj počivata v miru božjem!

Gornjima slučajema moram dodati še smrt gospe

MARIJE NOVAK r. Senftner ki je dne 25. julija v Sacred Heart Hospital-u (Moreland) podlegla obolenosti srca. Pogreb je bil v petek 27. julija po maši zadušnici iz slovenske cerkve na pokopališče v Kew. — Pokojnica je bila avstrijskega rodu, rojena na Dunaju 20. julija 1905 kot sorodnica znanega dunajskega nadškofa kardinala Innitzerja. Tam se je poročila z našim rojakom Alojzom Novakom iz Tačna pod Šmarno goro ter po končani vojni z njim in tremi otroki (sin je že pokojni, hčerki obe poročeni) emigrirala v Avstralijo. Za svoj dom si je Novakova družina izbrala Kew, ne daleč od našega verskega središča.

Ob izgubi dobre žene in matere — naše sožalje!

"NOCOJ sem sanjala, da sem rodila petorčke", mi je rekla žena nekega jutra.

"Jaz pa sem sanjal, da sem bil vojak pete čete in da sem bil v sobi številka pet. Dobil sem pet dni zapora, ker sem za pet minut zaspal na straži."

"Čuden primer," pravi žena, "razen tega pa je danes še petega v mesecu . . ."

"To je gotovo dobro znamenje," sem glasno razmišljal, "to bi utegnilo biti namig sreče . . ."

Žena je pričela šteti na prste, nato pa je vzklila: "Beseda sreča ima tudi pet črk!"

"Veš kaj — danes je sobota. Lahko bi šla na konjske dirke in stavila . . ." Malo plašno sem to izrekel, saj žena ni bila nikoli navdušena za moje konjske stave. A danes je bila kar takoj za izrečeno zamisel.

"Ali bova vzela tudi Petrčka s seboj?" je vprašala.

"Seveda, saj danes ima rojstni dan. Pa ravno pet let je star . . . Vzeli bomo taksi in ker je v njem prostor za pet potnikov, bova s seboj povabila še tvojo sestro Frideriko in njenega moža."

Takoj je skočila k telefonu in poklicala sestro.

"Imenitna ideja," je dejal svak, ko smo čakali skupaj na taksi in sem mu povedal o številki pet. "Številka pet nam bo danes gotovo prinesla srečo in bomo vsi na lahek način dobili mnogo denarja. Po dirki nas bo vseh pet odšlo na bogato večerjo, ki jo bom plačal jaz. Večerjo s petimi jedili . . ."

Prišel je taksi — odpeljali smo se.

"Dirkališče!" pravi končno šofer in ustavi avto. "Dolgujete mi pet dolarjev in petinpedeset centov," je povedal.

Srečna številka

"Zopet pet!" sem vzklil. "Danes nas pa res spremljajo same petice."

"Petice?" se začudi šofer. "Potem vam pa moram povedati, da ste danes moja peta stranka, da sem začel voziti ob petih zjutraj in da je številka mojega taksija 5555."

Plačali smo in zdirjali kot konji k vhodu na dirkališče. Pristopil sem k blagajni.

"Stavim na konja številka pet v peti dirki! Kako pravite? Da mu je ime Kvintus? Latinsko ime — po naše bi se reklo Peti . . . Dajte mi pet bonov po pet dolarjev na Kvintusa, pet bonov po dolar pa še za mojega sina! Naj deli srečo s svojim očetom! . . ."

Svak je storil isto.

Pričela se je peta dirka.

"Kvintus! Kvintus! . . ." smo navijali v zboru. Razburjenje je prišlo do vrhunca, ko so konji pritekli skozi cilj. Nismo mogli natanko videti, kakšen je bil vrstni red na cilju, saj smo stali precej daleč od njega, kričanje množice pa tudi tako, da je še napovedovalca prevpilo. Ko se je vihar malo pomiril, pa smo le slišali glas iz zvočnikov:

". . . Kvintus je prišel na cilj — peti! . . ."

KDO JE AGNOSTIK

"...V aprilski številki sem zasledil besedo 'agnostik', ki sem jo tudi že večkrat slišal, pa ne razumel. Najbrž nisem sam med bralci MISLI, ki bi rad vedel njen pomen..." (Iz pisma P. G., Sydney)

KOT nalašč sem dobil odgovor na gornjo željo v zadnji "Naši luči", kjer odgovarjajo na isto vprašanje. Razlaga je dobra in preprosta ter bo gotovo zadovoljila tudi naše bralce. Takole se glasi:

Agnostik je tisti, ki pride ob iskanju odgovora na zadnja življenjska vprašanja do sklepa, da odgovora ni. Beseda "agnostik" je grška: a = brez, gnosko = spoznam.

Danes v Sloveniji marsikdo izpoveduje to prepričanje. Večina ljudi, ki se imajo za neverne, ne izključuje povsem neke višje resničnosti, temveč mislijo, da ni mogoče nič dokončnega povedati. Kateri niso dovolj razgledani, bodo morda hitreje podlegli propagandi o ateizmu kot "znanstvenemu pogledu na svet". Zavračali bodo že samo možnost, da bi Bog bil. A takšno vnaprejšnje zavračanje se ne da podkrepiti z ničemer. Kdo lahko prepričano trdi, da se resničnost razprostira samo tako daleč, kolikor to dojemajo naš omejeni razum in še bolj omejeni čuti? To bi bila res prehuda omejenost.

Lahko pa kdo razmišlja in vendar ne pride do zadnje jasnosti. Tak človek bo seveda strpen in odprt: dopuščal bo, da drugi drugače mislijo.

Seveda je povsem mogoče, da človek ne pride do zadnje jasnosti. Razlogov je mnogo.

Včasih si kdo zadnjih vprašanj sploh ne zastavlja.

Ignac Lepp, eden važnejših sodelavcev predvojne Kominterne, nato kristjan, duhovnik, znanstvenik-psihoanalitik, pravi, da se mu dolga leta sploh ni porodilo vprašanje, ali je po smrti kakšno življenje ali ne. Tudi o Bogu se ni nikoli spraševal. Tako se je zagnal v revolucijo, da mu je zaposlila vse duševne moči.

Drugi se zaženejo v kaj drugega. Ali pa so jim ta vprašanja tako odmaknjena, da je zanje vsaka jasnost vnaprej izključena. Na ta način postanejo agnostiki in takih je danes več, kot se nam na prvi pogled zdi. Ateistov je malo, agnostikov je veliko.

Iskati zadnji odgovor je nedvomno težko, mučno, dolgotrajno. Povrhu že vnaprej vemo, da ne bomo našli takšne jasnosti, ki bi nas "tolkla v možgane". Zdi se, da je prav takšno pričakovanje glavni razlog, da so mnogi agnostiki. Hočejo stipljivo resnico. A take v velikem svetu, ki neskončno presega vsak preizkus, ni in je ne bo. Zadnje resnice bodo vedno zastrte, vendar nam bodo dovolj jasno pogledale v obraz, da bomo po njih naravnali svoje življenje. Zato jih moramo iskati. Od njih je odvisen tudi pomen naših najdobjejših dejanj.

Tako članek. Upam, da je odgovor dovolj jasen in je besedo "agnostik" lepo pojasnil. Ni pa s tem rečeno, da je vsakdo, ki se izdaja za agnostika, že zares agnostik. Beseda je danes nekako "moderna" in sam sem že srečal "agnostike", za katere sem prepričan, da niso nikoli iskali odgovora na zadnja življenjska vprašanja. Tako naravno tudi niso mogli priti do sklepa, da odgovora enostavno ni. Prav kakor pove gornji članek: niso se in se ne bavijo z iskanjem. Lahko celo dostavim, da se niti niso nikoli poglobili v to, kar jim na življenjska vprašanja odgovarja vera, v kateri so bili krščeni. Odvrgli so nekaj ne da bi sploh spoznali in niti ne iščejo vsaj kakega nadomestka. Zadovoljujejo se s praznino — kaj drugega naj bi bilo tostransko življenje brez višjih ciljev, ki dajejo dejanjem našega potovanja skozi čas resničen namen in pomen?

P. BAZILIJ

CELJE

O občnem zboru Izseljenske matice in napadih v poročilu smo pisali v junijski številki. Tu objavljamo del o tem iz članka J. A., ki je izšel v našem argentinskem tisku:

V obširnem poročilu odbora za zadnja tri leta se nekajkrat kot posebna slaščica omenja slovenski klerikalizem, ki se menda izven meja naše dežele bohota v polni moči in globi. Izgleda, da vlada ne verjame msgr. Grmiču, ki je že pred časom izjavil, da je ena največjih pridobitev slovenskih katoličanov pod rdečim režimom ta, da so se s pomočjo vlade rešili pogubonosnega klerikalizma. Klerikalnemu zmaju so doma res posekali nekaj glav, ne pa vseh. Rastejo mu še nove tam, kamor sekira rdečega rablja ne doseže . . .

V čem vidijo ta klerikalizem? Eno stvarno v dejstvu, da se več kot pol stoletja za slovenskega človeka v tujini ni brigal nihče drugi kot katoliški duhovniki. Mnogi vestfalski in holandski duhovniki so se popolnoma priučili našega jezika, da so lahko slovenskim vernikom postregli v njihovem jeziku. Za desetisoči naših ljudi, ki so odbajali v Združene države, je odhajal trop navdušenih duhovnikov, jim ustanavljal slovenske verske in socialne organizacije in župnije, slovenske liste, prav tako slovenske šole in posvetne organizacije. Slovenski duhovniki so šli za našimi ljudmi v Francijo, Holandijo, Nemčijo in Argentino, kjer sta neprekosljiva optimista in požrtvovalna garača Kastelic in Hladnik skušala vsaj delno nadomestiti to, česar jim domovina ni hotela ali pa ni imela dati.

Rafaelova družba, katere slavno dediščino bi si rada lastila Matica, je tudi skoro izključno duhovniško delo.

Danes je na vsch koncih sveta, kjer se nahaja slovenska kri, pričujoč tudi zastopnik “slovenskega klerikalizma”, duhovnik, ki se žrtvuje za svoje rojake, ko jih vodi po poti versko-moralnega življenja in jim je v pomoč tudi v časnih zadevah, ko vidi, da v to poklicani ne storijo, kar je njihova dolžnost. To je danes sloven-

V O Z

N I

K I

POVEST

(2)

Počasi je rinil navzgor po ozarah. Stisnilo ga je v srcu ob pogledu na ožgane njive in zevajočo zemljo. Zemlja! Zakaj mi je zamerila ta moja zemlja? Z rokami sem trebil njivam kamenje, s plugom sem ji zrahljal brazde, vrhane vozé gnoja sem ji napeljal, kot otroka sem jo božal, gladil in negoval. Pa se je uprla zemlja in zavrгла moja skrb in ljubezen! Postala je trda, osorna in nerodovitna. Malo daje in še to malo oklesti toča ali sežge suša! Odnoslo nas bo kmete, ker nam je jalova postala zemlja.

Pred hišo na vrtu je zaslišal vesele krike: «Drži se, Marcec, za vejo se primi! Joj, kako lepo rdeče so!»

Ustavil je Gregor korak in poslušal. Njegova otroka sta brala češnje. Nad vse rad je imel ta svoja otroka, toda danes sta mu tuja, samo v breme sta mu in skrbi mu nalagata. Marcec! Študent je, osmošolec. Pred leti je upal, da bo vanj zapregel kmetijo, ko ne bo sam mogel vleči. Pa je bilo fante drobno in šibko. Poslal ga je v mestne šole. Mati mu je vtepla v glavo, da bo postal kapucin, pater, ki bo pridigal in vodil procesijo. In Tilka? Cela gospodična je zrastle v njej. Šestnajst let ji teče, lahko bi prišla za motiko. Pa ne! Poje, bere knjige, šiva in šari ves dan po hiši. Petkrat na dan si umije roke, v ogledalu se gleda in lase popravlja, vse ji gre bolj od rok kakor kmetija. Če zarohniš, se pa že vtakne vmes žena. Nič ne rečem! Pridna je ta moja žena! Od jutra do noči gara. pa je tudi ni maše, ne procesije, da bi jo zamudila.

Z roko je zamahnil in sopihal po poti. Pred njim se je v mislih podirala velika bela hiša in na široko zevala pre-greta zemlja. Na razvalinah te hiše bo ostal on sam, gospodar Gregor, dokler tudi njega ne požre zemlja. «Šaj ne bo več dolgo!», je zastokal v črnih mislih. «Kmalu nas bo odneslo vse skupaj!»

Na vrhu košate češnje se je vzpenjal Marcec, Gugal se je na veji in pel «Aleluja». Zagledal je očeta, prenehal s petjem in zaklical «Ata!»

Po stezi je pritekla Tilka. Vitka deklica, lepo zrastle,

za svoja leta že velika. Obraz ji je žarel. Za ušesa si je obesila češnje. «Ata, kod pa hodiš?»

Obstala je pred njim in ga pobožala po kosmati bradi. Drugičkrat bi se Gregorju kar zasmejal obraz, danes pa se je ves resen poganjal naprej, ne da bi odgovoril na vprašanje.

Na osredku se je prikazal Marcek. V rokah je nosil odlomljeno češnjevo vejo in posnemal zastavonoše pri procesiji. Že je imel Gregor na jeziku grobo besedo, da bi fanta ozmerjal, ker je vejo odkrhnul. Pa je pogoltnil besedo in molče s oblačnim obrazom stopal mimo češnje in velikega jerbasu, polnega črnordečega sadu.

Tilka je prijela Markca za roko in mu zašepetala: «Ata je nataknen.» Stopila je k jerbasu, si dala svitek na glavo in dvignila košaro. S prožnim korakom, kakor da gre na sprehod, je nesla češnje v klanec. Tiho, ko da so si tuji, so stopali po poti vsi trije.

Skozi gosto grmovje se je zasvetila bela prostorna hiša. Veliki orehi in visoke murve so zakrivali Gregorjev dom. Sonce je zašlo za gore, vročina pa le ni odnehala. V gorskem kotu so se zbirali oblaki.

«Dež bo!» je pripomnila Tilka.

«Bož ga bo dal, saj smo molili,» je mehko pripomnil fant.

«Ravno prav, da sva češnje obrala, sicer bi vse razpokale. Jutri jih ponesem v vas. Če jih dobro prodam, si kupim jopico!»

«Moke boš kupila in soli,» je robato zasekal oče.

Oba sta umolknila in se tiho spogledala. Na večnem pragu se je prikazala mati. Zasenčila si je oči z rokami in zaklicala v brajdo: «Večerjat! Hoj!»

«Hoj! Že gremo!» je v obe roki zategnil Marcek.

Pred hišo je Gregor zgrabil jopič in klobuk ter treščil oboje na cvetoči oleander. Zavihal si je rokave in zavil v hlev. Otroka sta stopila v vežo, kjer se je na dolgi mizi kadila večerja: velika skleda zabeljene polente in zraven široka latvica s kislim mlekom in debelo smetano. Marcek je obstal pred kuhinjskimi vrati. «Mama», je polihoma klical, «naš ata je pa jezen. Nič ne govori!»

Ob ognjišču se je zganila drobna ženica. S predpasnikom je odstavila velik lonec zavretega mleka in si brisala roke. «Kje je ata?» je vprašala.

Tilka je odložila jerbas s češnjami, stopila pred ogledalo in si ravnala lase. «V hlev je šel,» je odvrnila na vprašanje.

Gregor je odvezal živino in jezno metal verige v jasli. Na dvorišče so prišli najprej težki voli, za njimi molzne krave, poskočne junice in dva telička, ki sta se takoj udarila z majhnimi rožički.

«Hej, vodôv, vodôv, vodôv!» je vabil Marcek in mahal z bičem. Vsa čeda je zavila na potok h koritu. Na križpotju je stala Tilka s šibo v roki, da bi zavrnila živino, če bi rinila v zelnik. Gospodar je medtem postajal po hlevu in odprl okna, da bi se prostori ohladili. Dolgo časa je fant napajal

ski klerikalizem, tak je bil tudi nek-daj, kljub marsikaterim napakam, ki jih ima vsako človeško delo.

S tem dejstvom se bodo morali sprijazniti novi voditelji Izseljeniške matice v Ljubljani: Slovenskega "klerikalizma" še ne bo konec. Jih je še precej po svetu, ki ga drže pri življenju. Stari umirajo, a novi stopajo na njihovo mesto. Tudi ti so Slovenci in tisti, ki bodo za njimi prišli, bodo tudi. Vse dotlej, dokler bo v psovko spremenjena beseda klerikalizem pomenila isto, kot neutrudno in idealno delo duhovnikov za slovenskega človeka na versko-moralnem, narodnem, socialnem in tudi političnem polju. Zlasti pa takrat, kadar slovenskemu človeku grozi nevarnost, da bi ga zastrupljali tisti, ki so jim te krščanske prvine trn v peti.

Baragov park ameriških Brezij krase danes tale marmornat spomenik svetniškega misijonarja

**BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU:**

\$21.— Marjan Lauko; \$12.— Franc Koprivec; \$8.— Jože Vah, Mia Leber, Stanko Pekol; \$6.— Ana Dominiko, Zeljko Rob, Lucija Srnc, Franc Mautner, Tone Gabršek, Anton Gjerek; \$3.— Janez Lah; \$2.— Roman Cepuš, Silvo Rošker, Pepi Stibilj, Jože Grabnar, Maria Hebar; \$1.50 Kristina Vujica; \$1.— Anton Mršnik, Franc Valher, Danila Štolfa, N. N., Ernest Polak, Terezija Jošar, Karel Barber, Florijan Vojška, Andrej Zrim, Marija Piotrowski.

**NAŠIM POSINOVLJENIM
MISIJONARJEM,
TOGO, AFRIKA:**

\$20.— Jožica in Stanko Plaznik (za lačne in uboge); \$5.— družina Anton Bavdek (za lačne); \$3.— Pavlina Pahor.

Dobrotnikom Bog povrni!

Canberrsko pismo pod Križem avstralske Slovenije v tej številki vas bo seznanilo z idejo, da bi tudi avstralski Slovenci nudili pomoč številnim vietnamskim beguncem. Res je raznih nabirk med nami, že precej, pa se mi zdi le prav, da tudi temu vpijočemu problemu našega časa nudimo darežljivo roko. Z nabirko je dana vsaj prilika vsakemu: posameznikom, družinam in skupinam. MISLI bodo rade volje objavile darove in posredovale odposiljko nabrane vsote na odgovorno mesto.

Tu je prvi dar: \$100.— Avstralsko-slovensko društvo Canberra. Pripišemo naj darove, ki so jih v isti namen dali kot sponzorji p. Stanka za tek štirih kilometrov (ta način zbiranja za vietnamske begunce so

živino. Težko so se goveda razvrstila ob koritu, ki je vsled suše pogrešalo vode. Močnejši voli so z rogovimi odrivali preplašene krave in tem so bili na poti telički, njih lastni otroci.

Živali so prignali v hlev in Gregor jih je privezal k jaslim.

«Ata, jest!» je vabila Tilka.

«Kar sami jejte, saj vam bo itak zmanjkalo,» je strupeno zavrnil Gregor. Obrisal si je roke in zavil preko zelnika na breg.

Oblaki v gorskem kotu so se gromadili, začel je pihati večerni veter. Na brežini pod vinogradom je Gregor sedel. Glavo si je zagrebel v žuljave dlani. Tako potrtega in samega se ni počutil svoj živ dan. Nad njim je šumelo listje na trtjah, pod njim v vasi pa je igrala harmonika in rastle razposajena pesem fabričanov, ki so pili in plesali na dvoriščih.

«Lej jih, kako uživajo! Denar so potegnili. Lahko njim! Ti pa, Gregor, gospodar in kmet, si brez denarja! Sproti ti iztrgajo iz rok tiste krajcarje, ki jih dobiš za mleko. Zemlja se je spuntala, kmetijo nese dol, nič več se ne izplača. Ves pekel se je zarotil zoper zemljo. Treba bo poiskati kaj drugega, kar bo donášalo denar. Da, denar in samo denar!»

Nebo se je stemnilo na severu. Krvavi bliski so križali oblake. Veter se je zaganjal vanje ter jih skušal razkropiti. Na jugu proti morju pa so lesketale žarke zvezde in nad griči se je vlekla kakor velikanski trak rdeča zarja, ki je spreminjala barve v temnorumeno, oranžasto in črnomodro. V jamah ob vinogradu se je oglasal čuk, po travnikih pa so zategnjeno cvrčali murni.

S počasnim korakom je odšel Gregor domov. Na poti pred hišo sta ga prestregla soseda. Poznalo se jima je, da sta se ga navlekla v gostilni. Začela sta ga obdelovati, da je postal mevžast. Suhljati Peter je krilil z rokami in glasno dokazoval, da proti žalosti in skrbem pomaga le ena mast, in to je vino. Onadva z Jurijem da sta že domenjena: pustila bosta ilovico in sovdan, upregla bosta vole in začela vozariti. Naj babe in otroci mečkajo zemljo, možakom se spodobi cesta in bič. Zakaj bi krmili vole v hlevu, ko je meso tako pod ceno! Krake naj si raztegnejo živali in vratove napno, da bodo vlačili na vozu hlode, ne pa gnojaj. Denar je v gozdu, na njivi je blato.

«Denar se nam ponuja, Gregor!» je oblastno prigovarjal Jurij. «Pridruži se nama! Jutri pojdemo k žagarju Ernestu. Zmenili se bomo, udarili bomo v roke in začeli z vožnjo. Njive bo itak hudič požgal.»

Poslušal je Gregor zgovorna soseda. V svoji zagnjenosti skoro ni našel druge poti. Segli so si v roke in določili, da jo mahnejo jutri zjutraj vsi trije na žago. «Iz kmetov bomo postali vozniki!»

Krenil je proti hiši in zavil v hlev. K sivcu in rjavcu je stopil, med rogovimi ju je požgečkal in slovesno naznanil: «Hihot volička! Od jutri naprej bomo vozili!»

Zadovoljer je legel na posteljo v šumeče lubje in zaspal. Zunaj se je splašila nevihta. Veter je butal težke kaplje ob šipe. Grmeti in bliskati se je začelo, da se je hiša tresla. V besnem šumenju so udarjala ledena zrna na latnik. Bobnelo je kakor v prepadu. Toča je klestila in razbijala, se zağanjala in odletala na tla, kjer je v močnih curkih drla voda.

Zbudila se je žena. Svečo je prižgala in z jokajočim glasom molila, Gregor pa je spal in prav nič ga ni motilo neurje. Potresla ga je za glavo: «Gregor, kaj ne slišiš? Križ božji! Toča pada, vse bo oklestilo!»

Malomarno se je obrnil v postelji in zamrmral: «Naj klesti, kakor hoče! Mi bomo vozili!» Še v sanjah je poganjal: «Hihot! Les! Bistahor! Oha!»

(Dalje prih.)

priredili nedavno melbournski duhovniki) sledeči: \$30,— Julka Mrčun; \$15,— slovenske sestre; \$5,— Frančiška Mukavec, Milenca Turk; \$1.50 Alojz Grl.

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

NOVO! NOVO! NOVO!

“HVALIMO GOSPODA”, pesmarica-molitvenik s 527 stranmi, vezana v plastične platnice rdeče, rjave ali zelene barve, je na razpolago. Cena pet dolarjev (poštnina posebej!)

Vipava

“Naš slovenski jezik je dar božji, nam Slovincem izročen, ne zato, da bi ga zamenjarjali ali po nemarščini celo izgubili. Skrbno smo ga dolžni hraniti, lepšati in svojim mlajšim zapustiti.”

(ANTON MARTIN SLOMŠEK)

“Materinščina je najzvestejša varuhinja in gojiteljica narodnostnih lastnosti in posebnosti. Z njo se narodu vzame znak, po katerem se kot tak loči od drugih narodov in se tako nasprotuje naredbi tistega Boga, ki je po svoji neskončni modrosti hotel, da se človeštvo razlikuje po narodih.”

(ŠKOF DR. ANTON MAHNIČ)

“Beseda materina! O, kolika blagodat človeku od Boga!... Toplota, lepota in dobrota materine besede šumi do groba v ušesu in se ne razgubi.”

(DR. IVAN PREGELJ)

SKYLAB je pa svet le malo vznemiril, nas v Avstraliji še prav posebno. Svoj tir naj bi zapustil šele leta 1983, pa so ga nepredvidene motnje v vsemirju prej sklatile na zemljo, od koder je prišel. Osemdeset ton teže v padcu s take višine le ni malenkost, posebno ne, če ne veš, kam bo padlo in komu bo 'slučajno' zmečkalo glavo . . . Ko se je neznanka končno le srečno rešila, se je svet oddahnil. Danes pa je Avstralija kar ponosna, da je Skylab izbral ravno njeno celino za tako srečen pristanek brez človeških žrtev . . .

Doslej ljudje niso pomislili, da more marsikaj, kar pošiljajo v vsemirje, enkrat spet pasti na zemljo. Veliko pa je govora o tonah in tonah "odpadkov", odsluženi umetnih satelitov, ki danes krožijo brez haska okrog sveta. Rekel bi, da je Skylab začetek in da bo še marsikaj zgrmelo v bodočnosti nazaj na zemljo. Samo ne vemo kdaj in kam . . .

NA STAVKE se jezimo v Avstraliji, ki prestopajo že vse meje razsežnosti, če se jih delavci res že morajo in hočejo posluževati pri iskanju svojih pravic. Nedavno: devet stavk naenkrat, kaj občutnih za redni potek življenja, pa tudi za žep davkoplačevalcev, saj so šli v nekaj dneh v nič spet visoki milijoni dolarjev.

V tolažbo — slabo sicer, pa vendar — nam je, da so stavke tudi drugod po svetu — razen seveda v deželah diktatur, kjer jih zatira strah ali pa imajo le skromno lokalno obliko "prekinitev dela". Brali smo, da je imela nedavno Italija hudo splošno stavko — prvo te vrste v štirih letih — ki je v teku štirih ur popolnoma ohromila celo državo. In to prav na predan, ko naj bi novoizvoljeni stari parlamentarci zasedli svoja mesta v kongresu.

Da zlasti poštna stavka zjezijo urednika, menda ni treba posebej omenjati. Ko se že s tiskarno nekako "spravi", da MISLI pravočasno pridejo na svetlo, pa avstralska pošta pokaže figo. Pomagaj si, če moreš! No ja, učimo se potrpljenja, to je pa tudi nekaj!

DUNAJSKA POGODBA — je ob njej Zahod spet kapituliral? Tako se sprašujejo mnogi po konferenci, ki sta jo imela 18. junija letos Carter in Brežnjev glede omejitve strateškega orožja.

Kot je pogodba SALT I zamrznila število atomskega orožja (na škodo ZDA), tako ta SALT II predvideva za oba podpisnika enako omejitve strateškega ofenzivnega orožja. Strokovnjaki pravijo, da je Zahod zopet na škodi, kajti Sovjetska zveza ga glede orožja in moč v konvencionalnem orožju krepko presega, zato moč Zahoda sloni prav na strateškem orožju.

Zadnji čas doživljamo kar preveč umikov svobodnega sveta, da bi tudi to dunajsko pogodbo SALT II gledali z mirno dušo. Posebno ne ob izjavi Rusov kmalu po konferenci, da ne bodo priznali nobenih sprememb pogodbe, četudi si je prej kongres ZDA zagotovil morebitne popravke.

UGANDA je končno vendarle rešena Aminove diktature in se počasi — upajmo — probuja v lepšo bodočnost, kjer ne sme vladati strah in zločin. So pa Aminovi vojaki pri umiku pustili za seboj veliko opustošenje in tudi umorov ni manjkalo. Med misijonarji so bili na srečo ubiti le trije iz reda kombonijancev in pa en domači duhovnik. Kot ve povedati zadnje poročilo, je srečno preстал umik vojske tudi dr. Bernard Špacapan, naš rojak-zdravnik iz zamejske Gorice. Dr. Špacapan že nekaj let deluje v eni izmed bolnišnic Severne Ugande, ki je v oskrbi kombonijanskih misijonarjev.

ITA RINA je bilo v Sloveniji v dobi med obema vojnama znano ime, saj predstavlja prvo slovensko filmsko igralko. Več kot desetletje je uspevala v nemških, čeških, francoskih in menda tudi ameriških filmih, v domačih pa ni mogla, ker niti jugoslovanske kaj šele slovenske filmske proizvodnje še ni bilo nikjer. Kot beremo, se je po vojni posvetila vzgoji igralskega kadra v Beogradu, zadnja leta pa preživljala kot Tamara Djordjević v Budvi. Letos v maju je umrla v starosti 72 let.

Ita Rina je seveda filmsko ime. Rojena je bila leta 1907 v Divači kot Italina Kravanja. Ime je spremenila v Ido, ko se je šolala v Ljubljani. Katehet Janko Mlakar jo omenja med učenkami v svojih zanimivih SPOMINIH. Urednik MISLI pa se jo kot osemletni dečko spominja (in še bolj njen elegantni avto!) z viškega pokopališča na Vse svete, menda leta 1932 ali tako nekako. Takrat so rekli, da je prišla iz Nemčije na kratek obisk. Koga bi imela pokopanega na viškem pokopališču, pa bi seveda ne vedel. Pred odhodom k filmu je živela v Rožni dolini, ki je spadala pod viško župnijo.

Ida Kravanja se je še kot študentka udeležila nekega razpisa za lepote v Zagrebu, kjer so jo baje po slikah v časopisih staknili agenti in ji ponudili pot do filmske umetnosti. Tako je iz Ide Kravanja postala Ita Rina, naša prva igralka na filmskem platnu in svetovna zvezdnica svojega časa.

GROZOTNE so številke, ki jih je nedavno objavil britanski pisec Philip Vander-Elst. Po večletnih natančnih raziskavah je prišel do tehle podatkov o žrtvah svetovnega komunizma: V času med 1917 in 1959 so samo v Sovjetski zvezi pomorili 66,7 milijonov ljudi.

od leta 1959 do danes pa že tri milijone. Pohod kitajskega komunizma do zmage in čistke po njej so zahtevale življenje 63,784 milijonov ljudi. Ob pregonu Nemcev iz vzhodnoevropskih držav je bilo umorjenih okoli 2,923.000 žrtev. V zadnjih letih so samo v Kambožji pomorili 2,5 milijona ljudi. Zatrtje vstaj v Vzhodnem Berlinu, Budimpešti, Pragi in v baltskih državah je prineslo pol milijona žrtev, dočim so komunistični "osvobodilni" vpadi v Grčijo, Malezijo, Burmo, Korejo, Filipine, Vietnam, Kubo, Afriko in Latinsko Ameriko povzročili 3,500.000 žrtev.

LETOS francosko mesto Orleans še posebno slovesno praznuje svojo svetnico "Devico Orleansko", sv. Ivano Arško. Osmega maja je namreč minilo 550 let, kar je svetnica na čelu francoske vojske osvobodila mesto izpod angleških čet (leta 1429). Proslave se je udeležil tudi francoski ministrski predsednik Giscard d'Estaing s tremi ministri. Slavnost se je pričela s slovesno službo božjo v stolnici, sprejemom na občini, poklonitvijo zastopstva francoskih provinc sv. Ivani Arški, po kosilu pa se je razvila tradicionalna povorka in vojaški slavnostni obhod. Nadškof Etchegaray je ob tej priliki podaril svetničin zgleđ ljubezni do domovine. Saj je domovina za vsakega nekaj stvarnega, povezanega z določeno zemljo in ljudmi. Dolžni smo jo ljubiti, vendar pa je treba biti do nje tudi iskren. Narodni se ne morejo enostavno pomešati med seboj in zliti v eno, saj ima sleherni narod v svetu svojo nalogo, ki jo mora izvršiti.

Zgodba sv. Ivane Arške je gotovo znana tudi nam. Kot preprosta pastirica se je odzvala božjemu klicu in vodila francosko vojsko proti angleškim napadalcem. Končno so jo Angleži ujeli in se maščevali s tem, da so jo sodili kot čarovnico in zažgali na grmadi.

OB FILMU "HOLOCAUST", ki smo ga gledali nedavno na avstralski televiziji in so ga prikazovali tudi po Evropi, so se zganili avstrijski zdravniki. Opozorili so na podobna grozodejstva, kot so bila nacistična, tudi sredi današnjega "kulturnega" sveta. V taboriščih so takrat ubijali ljudi v plinskih celicah, danes pa se uničujejo življenja še nerojenih. "Hočemo počakati,

dokler jih ne bo zopet šest milijonov — potem se bomo pa spraševali, kako se je to sploh moglo goditi . . ." so opozarjali zdravniki. Organizirali so tudi protestno zborovanje na Dunaju, svojo manifestacijo pred avstrijskim parlamentom pa so sklenili z govorom dr. Wildeja, ki je vodja teh "zdravnikov za življenje" (ta izraz bi moral vključevati vse zdravnike, saj je reševati življenje vendar dolžnost zdravniškega poklica!). Dr. Wilde je poudaril, da je človek samostojno, posebno bitje že od trenutka spočetja, četudi takrat brez matere še ne more živeti.

POLJAKI V ZDOMSTVU nimajo le svojega Narodnega odbora, ampak kar svojo zdomsko vlado, ki jo zdovski Poljaki priznavajo in podpirajo. V upravi poljskega zdomskega Državnega zaklada so ob priliki papeževga obiska domovine izdali spominske kovance v zlatu, srebru in bronu (kakor smo slovenski zdomci lani izdali svoje ob spominu na leto 1918). Na eni strani je papežev portret z latinskim napisom: Joannes Paulus II. Pont. Max. A.D. MCMLXXXVIII. Na drugi strani pa je papežev grb in latinski napis: Anuntio vobis gaudium magnum (Oznanim vam veliko veselje).

Prav zdaj je potekla sedemletna predsedniška doba dosedanega predsednika poljske republike v zdomstvu. Prof. dr. Stanislav Ostrowski je dobil za naslednika Edwarda Raczymskega, ki je poklicni diplomat. Leta 1939 je bil veleposlanik v Londonu, kjer je po nacističnem vdoru na Poljsko ustvaril angleško-poljsko zvezo, po angleški prekinitvi stikov s poljskim predstavništvom pa vložil pri Angležih silen protest proti nasilju in brezpravju.

V predsedniku Poljske republike v zdomstvu gledajo protisovjetsko usmerjeni Poljaki najvišji simbol svobode in neodvisnosti Poljske. Navdaja jih z upanjem, da bo prišel čas, ko bo Poljska spet vstala izpod komunističnega jarma.

Kje pa smo v primeri z zdorskimi Poljaki mi Slovenci? Žalostno se prodajamo, utapljam se v oportunitizmu — in vse to pod krinko "ljubezni do domovine" . . .

DR. J. KOCE, 114 Eglinton Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 7200

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Imam v vseh večjih mestih Evrope in Amerike ne samo poslovne ampak tudi prijateljske zveze.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 155 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**

DRAGI OTROCI!

V tej številki predstavljamo FREDIJA BREŽNIKA iz Randwicka (Sydney). Njegov oče Alfred je iz št. Jurja pri Celju, mati Jelena r. Kucler iz Polhovega Gradca, on pa je bil rojen v Sydneyu. Po osnovni farni šoli v Randwicku se je vpisal na Marcellin College maristov in letos končuje zadnje leto. Je tudi eden osmih dijakov, ki bodo letos kot prvi v Avstraliji maturirali iz slovenskega jezika.

Fredi je med prvimi dijaki na zavodu. Poleg študija je obiskoval tudi kadetski tečaj in dosegel stopnjo podoficirja. V prostem času pa rad sede k svojemu amaterskemu radijskemu oddajniku in se pogovarja s številnimi prijatelji širom sveta. Ima pa veselje tudi z glasbo: poleg klavirja igra še klarinet pri šolski godbi (med 25 člani je tudi njegov mlajši brat Marko kot študent drugega leta istega zavoda), ki vsako leto nastopa na tekmovanju z drugimi šolskimi godbami N.S.W. Slovenijo je Fredi že dvakrat obiskal: leta 1972 s svojimi starši, leta 1975 pa kar sam. Večino časa je preživel pri svoji stari mami, ki živi v št. Jurju pri Celju.

Po maturi se misli Fredi vpisati na univerzo: inženir hoče postati in prepričani smo, da bo uspel. Želimo mu še veliko lepih uspehov v življenju, posebej pa seveda, da bi tudi v bodoče kazal toliko zanimanja in veselja do slovenskega jezika, kot ga je doslej. Vsa naša izseljenska skupnost je ponosna nanj, ne le njegovi starši. Naj omenim, da je Fredijev oče tajnik sydneyskega Slovenskega šolskega odbora in ima veliko zaslug, da je slovenski jezik dobil priznanje na državnih šolah, vključno univerzah.

Prvič na radiu. — Za Leto otroka so priredili posebno radijsko oddajo, katere se je udeležilo čez štirideset narodnosti. Bil sem zelo srečen, ko sem v slovenski skupini tudi jaz lahko sodeloval. Kakó ponosni pa so

BITI HOČEMO LJUDJE

"PRIDITE, OTROCI, V MOJE HRAME!"
VABI NOVA ŠOLA PRAV VESELO.
KLIČE V SVET UČENJA NAS, NA DELO.

NAJ TA KLIČ NAM OGENJ V SRCIH VNAME,
OGENJ BLAGIH ČUSTEV IN HOTENJA,
DA DOSEGLI CILJE BI VISOKE.
DELAJO NAJ UM IN PRIDNE ROKE
ZA PODOBO BOLJŠEGA ŽIVLJENJA.

ŠOLA KOT DOMAČE JE OGNJIŠČE:
V NJEJ GLASI SE MATERNA BESEDA,
VSEH VREDNOT POSODA IN ŽARIŠČE.
VSAK NAJ TE RESNICE SE ZAVEDA,
KI V LAŽNIVIH SANJAH SREČO IŠČE,
BITI HOČEMO LJUDJE, NE ČREDA!

LJUBKA ŠORLI

(Ob odprtju nove slovenske osnovne šole v Gorici)

šole moji starši! Z veseljem so me vozili k vajah. Program je bil sestavljen iz pesmi, pripovedk, recitacij, vprašanj in odgovorov itd. Zanima me, kdaj bodo na sporedu slovenske šole in se bomo otroci lahko poslušali.

Vsem otrokom, ki hodijo v razne slovenske šole po širni naši novi domovini, četudi se ne poznamo, pošiljam preko MISLI svoj pozdrav! — Egon Jakofčič (11 let), Slomškova šola v Kew, Vic.

Dober dan!

Bila je nedelja, ko je učiteljica poklicala starše. Otroci smo bili radovedni, toda igre zunaj so nas bolj vlekale. Potem me je poklicala mama in me vprašala, če hočem govoriti na radiu. Od začetka me je bilo strah. Ko sem zvedel, da bodo tudi drugi učenci, sem dobil korajžo. Mama mi je razložila, da me bo poslušalo mnogo ljudi in da me ne bo nihče gledal. Tako sem se odločil.

Ni bilo lahko zame, ker sem moral govoriti slovensko, kar pa mi ne gre lahko v glavo. Pa le ni bilo tako hudo. Tudi za materinski dan sem dobil nalogo in sem deklamiral pesmico mamicam za njihov praznik.

Zelo sem ponosen, da sem bil izbran. A brez pomoči staršev in učiteljice gospe Srnc ne bi imel korajže.

Vse lepo pozdravljam! — David Bergoč (10 let), slovenska šola Planica, Springvale, Vic.

Trije otroci Slovenske šole v Elthamu smo bili izbrani za radijsko uro Leto otroka. Imeli smo dve vaji z učenci drugih slovenskih šol, potem smo šli skupaj na radijsko postalo 3EA. Bili smo ponosni in nervozni, saj je bil to naš prvi nastop.

V sobi so bili trije mikrofoni. Morali smo biti tiho, ko so drugi čitali. Nato smo čakali še pol ure, da je bil trak v redu. Bila je že tema, ko smo šli domov.

Težko čakam na dan, ko bomo poslušali sami sebe na radiu. — Tania Markič (10 let), slovenska šola S.D.M., Eltham, Vic.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

USPEH SKUPNOSTI. — Slovenski šolski odbor za N.S.W., ki ga sestavljajo predstavniki vseh slovenskih organizacij v Sydneyu in katerega naloga je bila, da doseže priznanje slovenščine v tukajšnjih srednjih šolah, sporoča slovenski skupnosti, posebej pa še dijakom in maturantom slovenskih sobotnih srednjih šol v Sydneyu sledeče:

Priznanje slovenščine kot maturitetni predmet (2 Unit H.S.C. Subject) s strani Sveta za šolstvo v državi N.S.W. v letu 1979 je pred kratkim rodilo še višje priznanje. VSE UNIVERZE V SYDNEYU (Sydney University, University of N.S.W., Macquarie University in N.S.W. Institute of Technology) so priznale slovenski jezik kot maturitetni predmet.

Tako bo slovenščina upoštevana kot eden izmed pogojnih predmetov za vpis na katero koli univerzo ZE PRI VPISOVANJU V ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 1980.

To priznanje je gotovo zgodovinskega pomena za Slovence v Avstraliji. Za naše srednješolce je slovenski jezik postal enakovreden jeziku kot so francoščina, nemščina in drugi. Člani šolskega odbora smo s tem priznanjem prejeli najlepšo nagrado za naše delo.

Upamo, da odslej ne bo več dvoma in ugibanj v zvezi s priznanjem slovenščine v učnem sestavu države N.S.W. Zato se obračamo na starše s sledečo prošnjo:

Vplivajte na svoje otroke in jih spodbujajte, da se vpišejo v sobotno slovensko srednjo šolo, kjer se bodo naučili KNJIŽEVNE slovenščine. Z njihovimi uspehi boste tudi sami nagrajeni. Ko bodo otroci dorasli, Vam bodo za Vašo spodbudo in trud nadvse hvaležni.

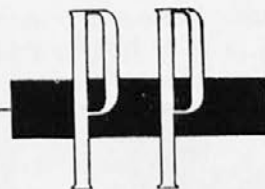
Za Slovenski šolski odbor — **Alfred Brežnik**, tajnik (P.O. Box 188, COOGEE, N.S.W. 2034).

CANBERRA, A.C.T. — V prilogi pošiljamo bančno nakazilo za sto dolarjev, ki je namenjeno kot SKLAD ZA VIETNAMSKE BEGUNCE. Naš odbor je bil namreč mišljenja, ko je sklepal o tem daru, da se tudi slovenski zdenci po vsej Avstraliji, od katerih je večina pretrpela trnjevo pot begunstva, spomni teh beguncev, ki imajo po raznih poročilih najtršo pot begunstva v zgodovini. Prepričani smo, da se bo marsikatero slovensko združenje, in tudi posamezniki, spomnilo z majhnim darom teh veslačev v neznano ali celo smrt. Med rojaki v Canberri bomo naredili zbirko; apeliramo pa tudi, na druga slovenska društva in ustanove, naj naredijo isto.

Zbirki smo dali ime SLOVENIAN FUND FOR VIETNAM REFUGEES in naj bi bila enotna. Najbolj primerno se nam je zdelo osredotočiti zbirko preko

MISLI, ker prihajajo v največ slovenskih domov. Upravnika mesečnika pa prosimo, če najde vir, preko katerega bi begunci dobili naš prispevek čimbolj direktno. Darovalci naj prispevke pošljejo na MISLI; v kolikor pa bodo društva (kot n.p.r. naše canbersko) naredila zbirko krajevno, naj se vsa darila z imenikom darovalcev pošljejo na MISLI in objavijo.

Upamo, da se bo marsikdo spomnil na leta svojega begunstva, ko je bos in gol s praznim želodcem gledal v svet in nemo pričakoval pomoči od tistih v svobodnem svetu, ki so imeli darežljivo srce. Če pa ne že to, se naj spomni lačnih otrok v Letu otroka; ko se bo njegov muček ali psiček izbirčno gostil, istočasno zdamski otrok v mrčesnih taboriščih hrepeni po krompirčku, "ki v obliki mrzle ročice ogreje", ali pa tone v valih oceana . . .

TISKARNA

POLYPRINT
PTY. LTD.

1 DODS STREET, BRUNSWICK, 3056, VIC.

TEL. 387 6922

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

MELBOURNSKI ROJAKI!

Vašim otrokom v pomoč pri pouku bi bila
**THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT
ENCYCLOPEDIA.**

V domačem jeziku boste dobili vse informacije
ter po želji uredili nakup, če pokličete

MARCELO BOLE — tel. 306 3087,

DANILO ŠTOLFA — tel. 306 2664,

ali pa NEVO BOLE-ROEDER — tel. 306 1141.

Bi se želeli pridružiti naši prodajalni skupini?
Ste dobrodošli! Pokličite nas za dogovor!

Z iskrenimi slovenskimi pozdravi se MISLIM že v naprej zahvaljujemo in vse rojake pozdravljamo! Za odbor Slovensko-avstralskega društva v Canberri — **Jože Kapušin**.

Dodatek: V **Directory of Ethnic and National Group Organizations in Australia 1978-1979**, ki ga je izdalo Ministrstvo za emigracijo in etnične zadeve, smo zapazili dvojce stvari, ki nas bodoje v oči:

Pod naslovom **Multi-lingual Information** je slovenščina samo enkrat navedena pod B 1 ACT Education System. Povsod pa imamo srbo-hrvaščino oz. vsiljeno spakedranščino, ki jo večinoma manj razumemo kot angleščino. Naj opomnimo, da smo vsaj v Canberri toliko uspeli, da so vsaj informacije lokalnega pomena tiskane tudi v slovenščini. Vemo, da je nekaj rojakov širom Avstralije tudi državnih tolmačev oz. prevajajo za državne ustanove. Ali ne bi bilo lažje prevajati v slovenščino kot pa da gnjavijo nekaj vsiljenega?

Na strani 96 Direktorija pa opazimo v seznamu etničnega časopisja, da sta tako MISLI kot VESTNIK listana kot "Yugoslav". Ali se ne bi dalo to v bodoče popraviti?

Prilagam prospekt o Državnem posredovalcu (Ombudsman-u), ki ga je Ministrstvo za emigracijo in etnične zadeve izdalo v slovenščini. Naj služi dokaz, da je tudi slovenščina polnomočno priznana. Moramo pa se sami zavzeti za to, če hočemo obdržati svojo identiteto. Pozdrav! — J.K.

Canberskemu društvu se zahvaljujem za prvi dar **Skladu v pomoč vietnamskim beguncem**. Bog daj, da bi dobil lep odmev pri posameznikih kot naših društvih. MISLI rade volje sprejemajo posredništvo, kakor tudi objavo nabranih darov. Žal mi je le, da nisem dobil canberskega pisma nekaj dni prej, da bi našel zanj v tej številki vidnejše mesto. Pa tudi tako bo doseglo svoj namen, če je le dovolj dobre volje med bralci.

Tudi za dodatne opombe hvala. V poudarjanju slovenskega jezika je treba v Avstraliji res vztrajnosti. MISLI o sebi redno pravilno obveščajo, žal dostikrat brezuspešno. Protest priključite opravičilo, pa komaj večsah popravek v novi izdaji. Se pa v tem počasi le obrača na bolje. Upajmo! — **Urednik**.

ROSANNA, VIC. — Bliža se nedelja — tretja v septembru — katero smo si upokojenci izbrali za naš praznik. Naj bi ne šla mimo nas, da ne bi res vsakdo izmed nas nekaj žrtvoval za naš bodoči Dom počitka, ki bi nam bil že kar sedaj dobrodošel. Pohitimo z darovi in radi sodelujmo s prepotrebno nabirko za Sklad doma!

Vsa čast naši mladini, ki se že nekaj let rada odzove vabilu na Walkathon. To pomeni, da imajo le nekaj ljubezni do ostarelih. Vsekakor več kot nekateri njih starši do lastnih očetov ali mater. Nikdar ni časa zanje in čeprav je le eno nedeljsko popoldne v mesecu namenjeno starim, kjer bi se v družbi sebi enakim dobro

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in brave MISLI
s prisrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače. Kuhinja ima domačo hrano po zelo zmerni ceni in je odprta vse dneve tedna (razen ponedeljka) od šestih do devetih zvečer, po dogovoru tudi izven teh ur. Osebe je slovensko. Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUS
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

počutili in se nadihali svežega zraka na hribčku v Elt-
hamu — ne utegnejo . . . Vsaj na ta septembrski **Dan**
ostarelih naj store uslugo in svojo ostarelo mamó ali
očeta pripeljejo v Kew!

Morda bo kdo rekel: Kaj je meni treba Doma, saj ga
že imam, mogoče celo dva. Imam tudi otroke, ki bodo
gledali name, ko bom potreben postrežbe. Saj bo vse
moje enkrat njihovo. In končno, imam nekaj premo-
ženja, pa si bom lahko privoščil na starost tujo postre-
žbo . . .

Nikar računati na lastne otroke! Ti imajo svoje živ-
ljenje in ko si ustvarijo svoje gnezdo, ne bodo imeli
časa za ostarele starše — prav kot ga danes oni ne
najdejo za svoje starše, če jih še imajo. Ne mislim, da
so vsi Slovenci taki, nekaj jih je pa le. Zgodí se tudi,
da domača oskrba včasih odpove, pa naj bo še toliko
dobre volje. Ni vsak ostareli že kar za bolnišnico, ki
takih niti ne sprejema, iskati je treba prostor v privatnih
domovih.

Obiskala sem že nekaj takih privatnih domov one-
moglih. V nekaterih so razmere obupne, postrežba je
pomanjkljiva, hrana nezadostna. Po cele dneve pose-
dajo na starih stolih zaviti v odeje, ker sobe so navadno
velike in visoke (običajno so hiše stare!) z linolejem po
tleh in ogrevane z enim skromnim grelcem. Perilo si
mora sam vsak prati. Pa za vse to še penzija navadno
ne zadostuje in treba je redno primakniti. V takih
razmerah so se mi ostareli obupanci v srce zasmilili. —
Državni Dom ostarelih v Greenvale je sicer lepa mo-
derna stavba, a tam je baje težko dobiti mesto. — So
še Domovi kot ustanove in se delno vzdržujejo iz za-
pušćine gotove pokojne osebe: so udobni in tam ne
vzamejo cele pokojnine — toda koliko je takih domov

Potrebujete TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

Iskra

RADIO & T.V. SERVICE

sprejema velika in manjša propravila
barvnih in črno-belih televizorjev,
radijev, HI-FI in podobnih naprav.

Pridemo tudi na dom!

Znižana cena za upokojujence!

544 LATROBE ST., Tel.: 328 3698 in
MELBOURNE, VIC. 3000 568 3079 (zvečer)

in komu je sreča naklonjena, da ga sprejmejo?

Priseljenec je v takih domovih še bolj zgubljen kot
so tukaj rojeni. Ni lahko niti v dobrih razmerah menjati
na starost okolje, jezik, hrano . . . Vse to nas še bolj
priganja, da se res zavzamemo za naš lastni slovenski
Dom počitka. Precej skupin priseljencev iz Evrope take
domove že ima. Zato vsi podprimo idejo verskega sre-
dišća v Kew, saj je njen začetek z nakupom sosednjega
zemljišća in odplačevanjem dolga zanj že stvarnost.

V Melbournu imamo že ljubko cerkvico in poleg ver-
skega središća tri društva s šolami za malo in odraslo
mladino. Prav je, da mislimo na starost in onemoglost.
Ni rečeno, če si danes še čil in v najlepši dobi življenja,
da ne boš morda že jutri iskal pomoči. Kako lepše jo
bo iskati v domačem okolju, ob domači postrežbi in ob
poslušanju slovenske besede krog sebe . . . Torej po-
hitimo in bodimo darežljivi, da nas čas ne prehití! Svoji
k svojim! — **Minka Peršičeva.**

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

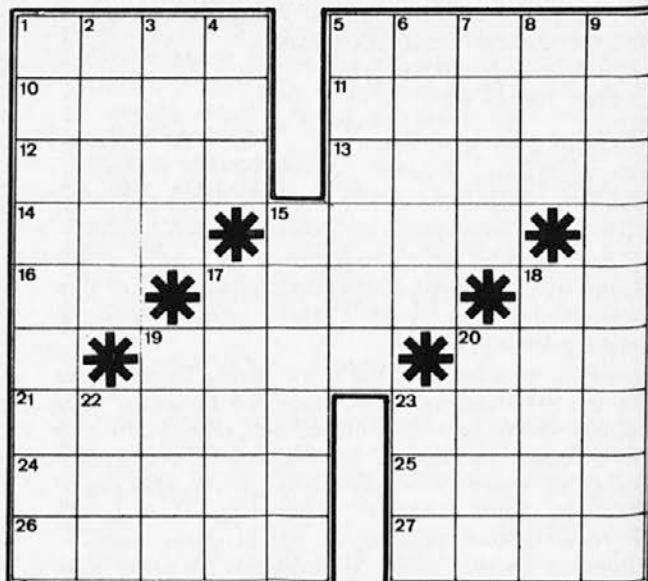
00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom,
klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor
za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

Vodoravno: 1. domače ime za Jedrt; 5. krožnje (denarja), pretakanje (po žilah ali ceveh); 10. zanos, vnema; 11. še več kot veselje; 12. uje-manje zadnjih zlogov v verzih; 13. častni naslov turškega sultana; 14. vrtna hišica; 15. ovčje krzno; 16. pove, da nisi spredaj; 17. steze; 18. akademski naslov (kratica); 19. zelenica v puščavi; 20. sanje; 21. beseda pove, da pritiče levu; 23. drugo ime za Ivanka; 24. ime ene dob razvoja naše Zemlje; 25. znana koroška ponarodela pesem se prične s to besedo; 26. umazana stoječa voda; 27. tujka za očarljivost, mikavnost.

Navpično: 1. glavno mesto Jezusove domovine; 2. izbrana družba, odličniki; 3. del roke; 4. zelo splošno žensko ime; 5. občutek oskudnosti, zoprnost; 6. poljsko orodje, ki ga vlačijo po njivi; 7. snovni del človeka; 8. organ vida; 9. sveto-pisemsko mesto, kjer je živel stotnik, ki mu je Jezus ozdravil hlapca; 15. posušena grozdna jagoda; 17. med mrčes prištevamo to živalco; 18. plačilno sredstvo; 19. domača žival; 20. neodvisna, samostojna; 22. starogrški bog vetrov in viharjev; 23. kratica za Jadransko navtično šolo.

Sestavil

Rešitev pošljite najkasneje do 28. avgusta na uredništvo!

RESITEV JULIJSKE UGANKE:

Važno vprašanje se glasi: **ALI BEREŠ MISLI?**

Dobiš ga z besedami: 1. ajd; 2. logar; 3. Izidor; 4. breme; 5. ear; 6. rum; 7. Ema; 8. šah; 9. mak; 10. ikona; 11. Samson; 12. letos; 13. ime. — Navpično: 7. šakal; 14. romam; 15. nos.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, sestra Makšimilijana, Rozi Lončar, Lidija Čušin, Vinko Jager, Francka Anžin in Marija Špilar, Avgust Glavnik, Helena Berkopec ter Ivanka Zabkar (tedina iz N.S.W.), kjer je tokrat zopet poštna stavka preprečila sodelovanje).

Izžreban je bil **Vinko Jager**.

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovincem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk. Izvršujemo vse vrste popravil! V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:
544 8466

9 Tennyson Ave.,
CLAYTON, Vic. 3169

"PAVLIHA" TAKO PRAVI ...

● "Veš, da je bilo lani v našem gospodarstvu in ne-gospodarstvu za 22,3 milijarde dinarjev izgub?" — "Vem, in je prav, da izgub ne navajajo ločeno, tako vsaj ne moreta drug drugemu kaj očitati."

● "To je vendar nemogoče, da bi bile v vašem hotelu višje cene kot v hotelu višje kategorije!" — "Seveda, saj imamo tudi izgubo večjo."

● Dejstvo, da slovenska študentarija ne prejema redno štipendij, ima tudi pozitivno plat. Iz zgodovine je znano, da so številna velika dela ljudje ustvarili v nar-večjem pomanjkanju in lakoti!

● Parola najlepše zazveni v prazni glavi.

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK** za selitev in podobno, se boste z **MAKSOM HARTMANOM** po domače pomenili za čas prevoza, delo pa bo opravljeno dobro in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6306

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD
(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

Melbournskim Slovencem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred
obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro

BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV,
izdelujemo pa tudi ZLATNINO in SREBRNINO
po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatino, zoročne
in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma

Bruna in Alme SDRAULIG

(komaj miljo in pol od Slovenskega grička
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH

Telefon: 437-1868

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES Pty. Ltd.
182 Norton Street, Leichhardt, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo
vsakvrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev,
kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obra-
čune ("Income tax return"), rešujemo davčne
probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA

J. M. THAME

E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja —
"Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bole-
zen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd.
(Workers' Compensation, Public Risk, Superan-
nuation scheme, Pension Funds.)

Telefon: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

VARDAR PHOTO STUDIO

(Paul Nikolich)

Nudimo samo barvne fotografije zarok, porok
in drugih prilik, družinskih skupin in portretov...
Po želji snemamo tudi film poroke ali katerekoli
druge prilike.

Studio:

579 HIGH STREET, NORTHCOTE, VIC., 3070

Telefon: 489 0238 (priv. 44 6733)

Za zahodni del mesta se poslužujemo našega
studia v Footscrayu.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

Priporočam se Slovincem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOUK

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY

DESIGNED AND MADE

IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

■ Kaj pa NAROČNINA?

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.
Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo
ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755